Rainer Maria Rilke

Yeni Şiirler

Türkçesi : Yüksel Pazarkaya

Şiirler 10

Cem Yayınevi

RİLKE KİTAPLARI
Şiirler 10

RAINER MARIA RILKE
Yeni Şiirler

Almancadan Çeviren: Yüksel Pazarkaya

1. Basım: Ekim 2010
ISBN 13:978-975-406-899-3
Dizgi: Mustafa Balaban
Kapak Tasarım: Artikus
Baskı: Umut Matbaası
(212) 637 09 34

CEM YAYINEVİ

İpek Sokağı No: 8/A
34433 Beyoğlu - İstanbul
Tel: (212) 293 41 70 Faks: 244 15 33
www.cemyayinevi.com
info@cemyayinevi.com
Sertifika No: 10823

RAINER MARIA RILKE

Yeni Şiirler

Almancadan Çeviren:
Yüksel Pazarkaya

cem yayınevi

Karl ve Elisabeth von der Heydt İçin
Dostlukla

ÖNSÖZ (*)

YÜZEYDEN DERİNE *ŞEY-ŞİİR*

Rilke'nin bütün şiirleri dizisinde onuncu kitap, şairin pek çok ünlenmiş şiirini içeren, *Yeni Şiirler* (*Neue Gedichte*). İki kitaptan oluşan, 1907 ve 1908 yıllarında ilk kez yayımlanan *Yeni Şiirler*, Rilke'nin Paris yıllarının büyük kent yaşam deneyimlerinin izlerini taşıyor. Özellikle Rodin'in özel sekreterliğini yaptığı yılların, dolayısıyla Rodin'in yontu sanatının, bunu izleyen süreçte bir retrospektif sergide Cézanne resminin etkisiyle oluşan bir şiir tasarımının ürünleri *yeni* şiirler. Bu şiirlerle Rilke, dünyanın önde gelen şairlerinden biri olarak ünleniyor. İki kitabı bir arada sunuyoruz.

Bu kitaptaki şiirlerden bazıları (örneğin, *Panter*) 1902 sonlarında yazılmaya başlanmıştır. Ancak Rilke, bu şiirlerin önemli bir bölümünü, en iyi Paris zamanım dediği ve büyük bir verimlilik sergilediği 1906 yazından 1908 yılına dek kotarmıştır. Eski sevgilisi ve süreğen dostu Lou Andreas-Salomé'ye 28.12.1911 tarihli mektubundan:

> "Bir çeşit mahcubiyet içinde en iyi Paris zamanımı, «Yeni Şiirler» süreci, düşünüyorum. Hiçbir şey ve hiçbir kimseden beklentim olmadığı ve bütün dünya gittikçe artan biçimde bir ödev olarak bana doğru aktığı için, ben de buna açıkça ve güvenle, salt verimle karşılık verdim."

(*) Önsöz için yararlanılan yapıtlar:
Käte Hamburger, *Rilke - Eine Einführung*, Stuttgart: Klett Verlag, 1976.
Ulrich Fülleborn, *Neue Gedichte. Rainer Maria Rilke: Gedichte III.*, Frankfurt am Main: Insel Verlag, 2003. S. 255-275.

Yeni Şiirler, şairin seçtiği bu addan da anlaşılacağı üzere, Rilke'nin şiir serüveninde, *Orpheus'a Soneler* ve *Duino Ağıtları* ile sürecek olan yeni, modern bir şiir tasarımını gerçekleştiriyor. Buradaki şiirler, şairin iç ve dış dünya sorunsallarına şiirsel yanıtının -bir tek yanıt değil!- çeşitlemelerini sunuyor.

Öznel algılayış ve bakış, yerini cisimlerin ya da şeylerin, nesnelerin dünyasına bırakıyor, şiir nesnelleşirken, aynı zamanda nesneleşiyor. Bu yüzden, Rilke araştırmasında *Ding-Gedicht (şey-şiir)* kavramı özellikle bu kitaptaki şiirler için kullanılıyor. Ama bu sürecin, izleyen yılların şiirlerinde de sürdüğü saptanıyor.

Şey-Şiir tasarımının oluşmasında en önemli deneyim, 1905 eylülünden 1906 mayısına dek sekreter olarak yontucu Auguste Rodin'in yanında geçirdiği süre ve Rodin'in çalışması oldu. Bunu Paul Cézanne'ın resim sanatıyla yoğun karşılaşması izledi.

Cisimlere yönelmenin ama kesinlikle modern öznenin şiirsel süreçten dışlanması anlamına gelmediğini vurguluyor Ulrich Fülleborn:

> "Tersine, duyusal algılamayla öznel yansıtmanın birlikte oyunu ve aynı zamanda düşünme ile şiirleme ilişkisi neredeyse sistematik olarak keşfedildi. Bunun sonucunda, hiçbir yerde gerçekle niteliği ne olursa olsun bir Ben arasında doğrudan ilişki söz konusudur. Cisimler kendilerini şiirsel bilince doğrudan oldukları gibi vermezler, aksine her şiirde öznellik yaratıcı bir yeti olarak işe karışır."

Bunun için, Rilke, Rodin'in yanında Elen antikitesini ve Ortaçağ katedrallerini *görmenin* sıkı okulundan geçti, diyor Fülleborn. "«Bakmak», keskin, dışa dönük, «cisimlerin» özüne yönelik algılama onun için böylece şiirsel sürecin önemli bir parçası oldu. Her şeyden önce ama Rilke, Rodin'in plastik sanat yapıtının özerklik ve dışa yönelik bütünlük ilkesinden yönelim almıştır. Tam da burada doğadaki şeylerin yükseltilmesi ve aşılması anlamında kendi kavramı olan «Sanat-Şeyi» kavramını kazanmıştır."

Rilke için derinliğin yerine ya da yanı sıra artık cisimlerin ya da şeylerin, nesnelerin yüzeyini ve bunun anlamını algılayarak,

içini görmek gündeme geldi. Çünkü, cismin yüzeyi, onun içini, derinini de ele vermektedir. Yaşam ve biçim bütünleşmesi, bu estetik ilke doğrultusunda Rilke'nin «Sanat-Şey»inde bağıntı kurar. Fülleborn'a göre, *Yeni Şiirler* bu anlamda çağın daha geçerli belgeleridir. Yüzeyden içe inen tasarımı, birçok şiirin daha başlığında algılıyoruz.

Rilke, bu şiirlerin oluş sürecinde iki kitabının arasındaki zamanda Cézanne'ın yapıtıyla karşılaşır. 1907 ekiminde Paris'te «Salon d'Automne»da açılan ressamı anma retrospektifini hemen her gün gezer ve her gün notlar alır, karısına da bu izlenimleri üzerine her gün mektuplar yazar. Özellikle ikinci kitaptaki şiirler, Cézanne'ın *"la réalisation"* diye tanımladığı hedefi, Rilke nesneyle kendi yaşantısının artık bozulması olanaksız bir yükseltiye getirildiği gerçeklik olarak algılar ve bu onun için, «şey olmak»tır. Cézanne açısından, yaşamın salt sanatta gerçekleşmesi, sanat ve yaşam çatışması olarak Rilke'yi derinden etkilemiş ve ona kafa yordurmuştur.

İkinci kitaptaki *Yeni Şiirler*, Rodin etkili simgecilikten, Césanne'ın simgeci olmayan renkler ve biçimler imsel dilinden etkilenmeye geçer. Nesneler ve yorumlar düzeyi hem birbirinden ayrılır, hem de birbiriyle ilişkidedir. Benzetmeci ve varsayımsal bir yapısal tasarımı var bu şiirlerin. Ve yirminci yüzyıl yeni şiirinin önemli özelliklerinden biri olan çirkinin ve iğrentinin estetiği de bu şiirlerde yerini bulur.

Şey-Şiir, gerçek olanın olduğu gibi yansıtıldığı gerçekçi bir şiir değildir. Görünen gerçeğin sunduğu imlerden öze, içe ve derine inilmesi ve işlenmesidir. Fülleborn, bu bağlamda, cisimleşme ve cisimsizleşme dengelenmesinden söz ediyor: "Cisimler öylesine transforme ediliyor ki, görünürdeki durağanlıklarını yitirir ve dünyanın özü sürem, değişim ve canlı olay olarak yüze çıkar."

Nesne/şey ya da cisim şiirinin yolu şeylere *bakmak* eğitiminden geçer. Ama şiir beninin doğasında bulunan bir yeteneğin eğitimidir bu. Şeyi bakıp anlamak ve onu farklı biçimde yeniden var etmek, bu *şey-şiirlerin* tasarımıdır. Nen ve nesnelerin yüzeyi,

için aynası gibidir. 1905 yılında Rodin üzerine verdiği bir konferansta Rilke şöyle der:

> "...bildiğimiz her şey yüzey değil midir? İçi, onun yüzey olması dışında başka türlü algılayabilir miyiz? Bir meyve, bir hayvan, bir manzaranın bizde yarattığı sevinç bu belli bir yüzeyin anlamlandırılması, yorumu ve benimsenmesinden başka bir şey mi? Ve anlak ve ruh ve sevgi dediğimiz -: bütün bunlar, yakın bir simanın ufak bir yüzeyindeki hafif bir değişim değil mi?"

Bu yaklaşım, *Yeni Şiirler* tasarımına açılan yoldur. Käte Hamburger, şeyi betimleyen biçimlendirme istenci, şairi, şeylerin ötesine götürür, diyor. *Erken Apollo* şiirinde torsonun bakan kişiyi, heykelin kafasını görmeye yönelttiği, oradan da -bir heykelden yola çıkarak- iç dünyaya götürdüğü yorumunu yapar. Böylece resim ve heykel gibi şeylerden yola çıkan kişi şiirleri de şeylik niteliğine sahiptir.

> *BİZ tanımadık onun görülmedik başını, / gözbebekleri olgunlaştı içinde. Ama / torsosu yanıyor benzeyip ayaklı şamdana, / orada yalnızca geri döndürmüş bakışını, // durup parlıyor. Yoksa kamaştırabilirdi / göğüs kafesi seni, ve yavaştan çevrilirken / kalçalar bir gülümsemeylen / üremeyi taşıyan o orta yere gidemezdi.*

Top şiirini, şey betimine hassas bir örnek olarak verir. Rilke de zaten bu şiirini, Hamburger'e göre, onda arı bir devinimin ifade edilemeyen tarafını dillendirdiği için, en iyi şiiri olarak adlandırmış. Kendisiyle oynanan, yuvarlak olan ve atılabilen top, tam da cisim olmayan bir şey, avuçlardan oynayan insanın sıcaklığını alıp yükselir ve iner:

> "Topun atılabilirliği nasıl top oyununu içeriyor, yalnızca yuvarlak olması topun özünü henüz nasıl belirlemiş olmuyor ve özü top oyununda nasıl ortaya çıkıyor – şiirin konusu bu."

bu senin içine kaydı, düşüşle uçuş arasındaki sen ey // hâlâ kararsız olan: yükseldiği zaman, / onu da sanki birlikte yükseğe

kaldıran, / atışı kaçıran ve serbest bırakan -, ve eğilen / ve durup izleyen ve oynayanlara yukardan / birdenbire yeni bir yer gösteren, / onları bir dans figürü gibi düzene sokarak, // herkes tarafından beklenip arzulandığınca, / hızla, kolay ve süssüz, salt doğa olarak, / düşmek için yükselen eller çanağına.

Hamburger, atılan topun yükselişiyle inişi arasındaki zirve noktasının Rilke'yi asıl ilgilendiren, heyecanlandıran fikir olduğunu belirtiyor. Zirve, ona göre, gökyüzü, rüzgârların uzamı, Tanrı'nın mekânı ve *Duino Ağıtları* başlangıç dizesindeki "melekler düzeni" olarak anlamlı. Bu bağlamda Rilke'nin özgün imgelerinden biri de fıskiyedir.

Hamburger'in yorumladığı bir başka örnek de, *Gül Kâsesi* şiiri. Katmer katmer iç içe gül yapraklarının birbirine dokunuşundan bir duygu doğuyor. Gül yapraklarının içiçeliği, şaire *salt bir iç* izlenimini veriyor:

> "Bir iç, yalnızca bir dış bağıntısıyla düşünülebilir. Ama Rilke'nin ifade ettiği iç, bilinç içidir, bu hiç de boş değildir, dışın alımlanan ve böylece dönüştürülen öğelerinden oluşur."

Böylece, şeylerin dıştan, yüzeyinden özün soyulup çıkarılması, şey şiirlerinin tasarımında yatar. Burada Rilke'nin şiirsel deyişinin temel öğesi, *sanki, gibi, benzer* karşılaştırmaları, benzetmeleri ve eğretilemeleridir. Zamanının baskın şiirinin temel öğesi *simgeyi* hemen hiç kullanmaz.

Kısaca söylersek, şeyin görünen yüzeyinden, görünmeyene, içsel ve ruhsal olana ve süremsel ufuklara açılan bir şiir kurgusu var bu şiirlerde. Bakan, şeyin içini görmek isteyen bir tavrın şiiri.

Biçimsel olarak da, ölçü ve uyağı yavaş yavaş bozan, terk etmeye yönelen bir anlayışı görüyoruz. Rilke'nin en sık yeğlediği biçim olan soneyi bu şiirlerde de çokça görüyoruz, ancak yer yer geleneksel ölçü uyak uygulamalarından sapmalarla.

Yeni Şiirler'de iki kez *Türk* Kavramıyla karşılaşıyoruz. Bir şiir de Hazreti Muhammed'in *beratı* izleğini sürüyor. *Son Brederode*

Kontu Türk Tutukluluğundan Kurtuluyor, Osmanlı-Avrupa tarihine im düşüyor. *Papağanlı Park* şiirinde Paris'in sıcak iklim parkında yaşayan *Ara* papağanı, *Türk ıhlamuru* altında. Türk ıhlamuru, ola ki, Anadolu kökenli sıcak iklim ıhlamuru:

TÜRK ıhlamurları altında, çiçekte, çimen kenarında, / yurtsamalarından sessiz salınan tüneklerde / nefes alıyor Ara'lar ve biliyorlar yurtlarını, / onlar görmeseler bile, değişmeyen toprakları.

Muhammed'in Beratı adlı şiirin izleği, Kuran-ı Kerim'in vahyi:

Melek ama, buyurgan, gösterdi durdu / ona, yazılı olanı elindeki kâğıtta, / ve usanmadı ve tekrar istedi: Oku. // O zaman okudu: öyle ki, melek eğildi. / Ve oldu hemen okumuş biri / ve başardı ve itaat etti ve yerine getirdi.

Önceki kitaplarda olduğu gibi, bu onuncu kitapta da, şiirlerde geçen bazı kavramları ve sözleri dipnotla açıklamaya çalıştım. Rilke, böyle açıklamalar yapmadığına göre, benim dipnotlarım okurlar için gereksiz olabilir. O zaman bağışlanmamı dilerim.

Çeviride yine de ölçü ve uyak, özgün eğretileme ve benzetmeler, özgün resimler uğraştıran sınırlamalar getiriyor. Ayrıca, deyiş kurgusunda, Almancanın yapısından türeyen çekmece, demek istediğim, iç içe çekmece gibi geçirilen ve dalbudak tümce kuruluşları, uyarlama yerine çeviride direniyorsanız, önemli engeller. Uyarlama belki Türkçede daha akıcı bir deyiş sağlar, ama Rilke'nin özelliklerini anıştırma hedefiyle çeviride ısrarcı olmak, yer yer çeviri kokusunu da birlikte taşıyor. Bu anlamda, *Yeni Şiirler'in* de uyarlama değil, çeviri olarak okunması dileğiyle.

Gökçeada, Ağustos - Eylül 2010
Yüksel Pazarkaya

YENİ ŞİİRLER

(1907)

ERKEN APOLLO

NASIL bakarsa henüz yapraklanmamış dallar
arasından bazan bir seher, o ki artık büsbütün
baharın içindedir: onun da başında yoktur
engelleyecek bir şey, bütün şiirlerin

bize ölümcül vuracak parlaklığını;
çünkü hiçbir gölge yok henüz bakışında,
pek serin henüz defne tacı için şakakları
ve ancak sonradan çıkacak kaşında

yüksek dallarla bir gül bahçesi,
oradan yapraklar, tek tek, ayrılarak
yürüyecek şimdi sakin duran ağzın titremesi

üzerine, hiç kullanılmamış, pırıltılı
ve yalnız kendi gülümsemesiyle tatlı tatlı
içip, sanki şarkısı ona fısıldanarak.

KIZ YAKINMASI

BU eğilim, o yıllarda,
hepimiz çocuktuk daha,
çokça yalnızlığa, hafif kalırdı;
başkalarında kavgayla geçti zaman,
ve bir taraftan yanaydı insan,
yakını vardı, uzağı vardı,
bir yolu, bir hayvanı, bir resmi.

Ve düşünürdüm hâlâ, yaşam
vermekten vazgeçmez hiçbir zaman,
insan içinden kendini tartsın diye.
Değil miyim içimde en büyük?
Vermek istemez mi benimki teselli
ve anlamak çocuk olarak sanki?

Birden kovulmuş gibiyimdir,
ve bana devasa bir
yalnızlık olur bu,
göğüslerimin uçlarında
durup, duygum çağırınca
kanatları ya da bir sonu.

AŞK ŞARKISI

NASIL tutayım ruhumu ki
dokunmasın seninkine? Nasıl
kaldırayım onu aşıp seni başka şeylere?
Ah, çok isterim onu herhangi
bir yitik yanına karanlık bir yere
sakin yabancı koysam asıl
o yer titremese gelince senin derinlerin titremelere.
Ama bize dokunan her şey, bana ve sana,
alır bizi bir yay çekişi gibi bir arada,
iki telden *bir* ses çıkarır.
Hangi alete gerilmişiz biz?
Ve hangi kemancının elindeyiz?
Ey tatlı şarkı.

ERANNA'DAN SAPPHO'YA

EY sen vahşi ve uzak fırlatan:
Bir cirit gibi yanında başka şeylerin
uzandım yanıbaşında benimkilerin. Senin sesin
uzağa fırlattı beni. Bilmiyorum ben *nereye* atılan.
Olanağı yok beni geri getirmenin.

Kızkardeşlerim beni düşünüp dokurlar,
ve ev dolu alışık adımlarla.
Yalnız ben ırak ve atılmış,
ve bir yakarı gibi titrerim;
çünkü güzel Tanrıça ortasında
söylencelerin korlaşır ve benim yaşamımı yaşar.

SAPPHO'DAN ERANNA'YA

HUZURSUZLUK çökertmek istiyorum üstüne,
sallamak istiyorum seni, çepçevre sarmalı değnek.
Ölüm gibi girmek istiyorum içine
ve seni mezar gibi elden vermek
hepsine: bütün bu şeylere.

SAPPHO'DAN ALKAÏOS'A

Fragman

VE neyin var ki bana söyleyecek,
ve ne var harlayacak ruhumu,
ne zaman gözlerini yere eğecek
olsan yaklaşan söylenmemişten? Durumu

gör, bizi bu şeylerin deyişi
coşkuyla sürükledi, şöhrete kadar.
Düşünürsem: sizin aranızda geçişi
tatlı kızlığımızın zavallı olur,

onu biz, ben bilen ve benimle
birlikte o bilenler, Tanrı tanık,
bâkir taşıdık, ki Midilli de
bir elma bahçesi gibi geceye açık
rayiha saçtı göğüslerimizin büyümesinden –.

Evet, senin seçmediğin bu göğüslere
yemiş hevenkleri gibi, ey damat
kaçırdığın yüzünle yere.
Git bırak beni, o zaman gelir
lirime senin engellediğin: her şey durur.

Bu Tanrı desteği değil iki başınalığın,
ama geçerse içinden birinin

BİR GENÇ KIZIN MEZARI

BİZ anıyoruz hâlâ. Bu, sanki
her şey bir kez daha olmalı.
Limon sahilinde bir ağaç gibi
taşırdın ufarak hafif göğüslerini
onun kanının çağıltısından içeri.

- o Tanrı'nın.
Ve o incecik
kaçaktı, kadınları nazlandıran.
Tatlı ve ateşli, düşüncen gibi sıcacık,
gölgede bırakarak erken yanını
ve kaşların gibi eğik.

KURBAN

NASIL da açıyor bedenim her bir damardan
güzel kokular saçarak, seni tanıdığımdan beri;
bak, daha narin yürüyorum ve daha dik,
sense bekliyorsun yalnız –: sen kimsin ki?

Bak: duyumsuyorum, nasıl uzaklaştığımı,
eskiyi nasıl yitiriyorum, yaprak yaprak.
Yalnız senin gülümsemen andırıyor yıldızları
üstünde ve yakında benim üstümde de açacak.

Çocukluk yıllarımın içinden hâlâ
isimsiz ve su gibi parlayan her şeye,
senin adını vereyim sunakta,
ki tutuşmakta saçlarının kavıyla
ve göğüslerinle taçlanmış hafifçe.

DOĞULU GÜN ŞARKISI

BU yatak bir sahil gibi değil mi,
uzandığımız bir sahil şeridi yalnız?
Yüksek göğüslerinden başka hiçbir şey güvenli,
duygularımı baş döndürmeyle aşıyorlar.

Çünkü bir çok şeyin bağrıştığı bu gece,
hayvanların birbirini çağırıp paraladığı,
bize korkunç yabancı değil mi? Ve nice:
dışarda yavaştan sökün eden, gündür adı,
bu mu bizim için daha anlaşılır ondan?

İç içe yerleştirmeli kendimizi
taç yaprakları gibi toz yatağı çevresinde:
öylesine çok uygunsuzluk her yerde
ve yığılıp devriliyor üstümüze.

Ama birbirimizi bağrımıza basarken,
görmemek için, nasıl yanaşıyor etraftan,
senin içinden çıkabilir, benim içimden:
çünkü besleniyor ruhlarımız ihanetten.

ABİŞAG [1]

I

O uzanıyordu. Ve çocuk kolları
uşaklarca bağlanmıştı ölgünlüğe,
uzanıktı tatlı uzun saatler üzerinde,
biraz çekingen onun çok yıllarından.

Ve arada çevirdi onun sakalında
kendi yüzünü; ötünce bir baykuş;
ve gece varolan her şey geldi ve toplandı
ürkü ve arzuyla onun etrafında.

Yıldızlar titredi öncüleyin,
bir rayiha geçti aranarak yatak odasından,
perde kıpırdadı ve haberini verdi bir imin,
sessizce izledi bakışı imin ardından – .

Ama o tutundu koygun yaşlıya
ve, gecelerin gecesince ulaşılmayarak,
uzalı kaldı onun hükümran soğumasında
bakiremsi ve bir ruh kadar hafif olarak.

[1] Abişag, Eski Ahit'te İsrail Kralı David'e son günlerinde bakan kız.

II

KRAL oturmuş düşünüyordu boş gününü
yapılan işlerin, duyumsanmayan zevklerin
ve en sevdiği dişi köpeğinin, üstünde titrediği.
Ama akşam eğildi Abişag
onun üzerine. Karmaşık yaşamı ancak
kargışlı bir deniz sahili gibi terk edilmiş kaldı
yıldızlı seması altında sakin göğüslerinin.

Ve bazan, kadınlar uzmanı olarak,
tanıdı kaşlarının arasından bakarak
kıpırtısız, öpümsüz ağzı pek;
ve gördü: duygusunun yeşil dalı
eğilmiyordu dibine dek.
Ve son kanında kendini aradı.

TALUT ÖNÜNDE DAVİD ŞARKI SÖYLÜYOR

I

KRAL, işitiyor musun telli sazım
içinden geçtiğimiz uzakları atıyor:
Yıldızlar bize karşı şaşkın çatıyor,
ve sonunda yağmur gibi düşüyoruz,
ve yağmurun düştüğü yer çiçek açıyor.

Kızlar açıyor, senin hâlâ bildiğin,
şimdi kadın onlar ve ayartıyorlar beni;
duyumsarsın kokusundan bakireleri,
ve delikanlılar beklerler gergin
suskun kapılarda soluyarak ve fidan gibi.

Nağmelerim sana her şeyi geri getirse.
Ama esrik sendeliyor çaldığım sesler:
Senin gecelerin, Kral, senin gecelerinse –,
ve nasıldı, mecalsiz düşen senin becerinle,
ah nasıl da güzeldi bütün o bedenler.

Senin anımsamanı izliyorum sanırım,
seziyorum çünkü. Ama hangi tellere dokunayım
senin için onların karanlık haz iniltilerini? –

II

KRAL, sen bütün bunlara sahiptin
ve beni dolu dolu yaşamla
gölgede bıraktın ve alt ettin:
kalk gel tahtından ve parçala
harpımı, tavsatıp yorgun düşürdüğün.

O sökülmüş bir ağaç gibi:
sana yemiş getiren dallar arasından,
bakıyor şimdi bir derinlik gelecek günlerden
sanki – ve benim haberim yok onlardan.

Beni harpının yanı başında uyutma artık;
bak bu oğlan eline şurada:
sanıyor musun, Kral, oktavlarını
bir bedenin henüz kavrayamaz mı?

III

KRAL, karanlıklarda mı gizliyorsun kendini,
yine de hâkimim ben sana.
Bak, payidar şarkım kesilmedi,
ve ikimizin çevresinde mekân soğumakta.
Benim kalbim yetim ve seninki şaşkın
asılı duruyor bulutlarında hışmının,
öfkeyle birbirine geçirmiş dişini
ve birbirine geçmiş bir tek oluncaya.

Duyuyor musun şimdi, kendimizi nasıl değiştiriyoruz?
Kral, Kral, ağırlık oluyor anlak.
Yeter ki birimize olalım dayanak,
sen genç olana, Kral, ben yaşlıya tutunarak,
o zaman neredeyse dönen bir yıldız oluruz.

YUŞA'NIN DİYET MECLİSİ

NASIL bir sel bittiği yerde bendini
deliyorsa fazla yüküyle dökülmesinin,
öyle kırıldı yaşlılarınca aşiretlerin
son kez olarak Yuşa'nın sesi.

Nasıl yenilmişlerdi, gülenler,
nasıl tuttu hepsi yüreği ve elleri,
yükselir gibi otuz savaşın gümbürtüsü
bir ağızdan; ve başladı bu ağız.

Ve yine hayretler içindeydi, binlercesi
Eriha önündeki o büyük günde olduğu gibi,
şimdi ama sûru İsrafil doluydu içi,
ve yaşam surları öylesine sarsılıyordu,

kıvrandılar dehşetle irkilti içinde
ve savunmasız artık ve bitmiş, daha
düşünemeden, o nasıl başına buyruk
Gibeon'da güneşe bağırdı: dur:

Ve Tanrı astı oraya, bir uşak gibi korkarak,
ve tuttu güneşi, savaşan soy yüzünden,
elleri yanıncaya dek,
salt orada biri, dursun dedi diye.

Ve işte buydu o; bu ihtiyardı,
dediler, artık onun hükmü geçmez burada
yüz onuncu yılının ortasında vardı.
O zaman kalkıp ayağa daldı çadırlara.

Ve dolu gibi indi sapların üzerine:
Ne söz vereceksiniz Tanrı'ya? Sayısız
duruyor etrafınızda Tanrılar, seçmenizi bekleyerek.
Ama seçtiğiniz an, ezecek sizi Tanrı üstünüzde.

Ve sonra, bir kibirle benzeri olmayan:
Ben ve hanem, biz ona bağlıyız koşulsuz.

O zaman bağırdı hepsi: Yardım et bize, bir işaret ver
ve güç ver bize zor seçimimizde.

Ama baktılar ona, yıllardan beri susarak sanki,
çıkarken berk kentine dağ yamacındaki;
ve sonra yoktu artık: Son kez bu oldu.

KAYIP OĞULUN TERKİ

ARTIK çekip gitmek bütün bu karmaşadan,
hem bize ait, hem de bizden olmayan,
bizi, eski kuyulardaki su gibi vuran,
titreyerek yansıtan ve sureti tahrip eden;
işte sanki dikenlerle bir kez daha bize takılan
bütün bunlardan – çekip gitmek
ve onu ve bunu,
artık çoktandır hiç görülmeyen
(öylesine gündeliktiler ve öylesine alışılmış),
birdenbire seyretmek: sakin, barışılmış
ve sanki bir başlangıç gibi ve yakından;
ve sezerek algılamak, sanki aldırmamış,
sanki hepsinin ötesinde acı çekilen,
çocukluğu dolduran ağzına dek –:
Ve sonra yine de elini elden çekip gitmek,
iyileşen yarayı yeniden açar gibi,
ve çekip gitmek: nereye? Bilinmeze,
çok uzak bir sıcak ülkeye bilmeyerek,

bütün bu şeylerin ardında duran bir kulis gibi
aldırışsız olan: Bahçe ya da duvar görerek;
ve çekip gitmek: neden? Huydan, dürtüden,
sabırsızlıktan, karanlık beklentiden,
anlaşılmazlıktan ve akılsızlıktan diyerek:

Bütün bunları sırtlamak ve beyhude yere
belki elde olanı düşürmek, ölmek için
tek başına, bilmeden niçin –

Bu yeni bir yaşama giriş mi?

ZEYTİN BAHÇESİ

O yürüdü yukarıya boz yapraklar altında
bomboz ve zeytinlikte boşalmış halde
ve koydu alnını toz içinde
derince sıcak ellerin tozlu oluşuna.

Hepsinden sonra bu. Ve bu sondu.
Şimdi gitmeliymişim, kör olurken,
ve neden söylememi istiyorsundu
seni artık bulmasam bile, sensin diye.

Artık bulamıyorum seni. Yok içimde, hayır.
Diğerlerinde yok. Bu taşta değil.
Seni bulamıyorum artık. Ben yalnızım.

Yalnızım bütün insanların kederiyle,
dindirmeye çalıştım seninle,
sen olmayan seninle. Ey isimsiz hicap...

Sonraları anlattılar: bir melek geldi –.
Niçin bir melek? Ah gece oldu
ve yapraklarla oynadı kayıtsız ağaçlarda.
Havariler kıpırdadılar rüyalarında.
Niçin bir melek? Ah gece oldu.

Gelen gece, olağandışı değildi;
böyle yüzlerce gelip geçen var.
Köpekler uyuklar ve taşlar serili,
ah, hüzünlü bir, ah herhangi biri,
bekler, yine sabah olana kadar.

Çünkü melekler gelmez böyle duacılara,
ve geceler büyümez onlar yüzünden.
Kendini yitirenleri bırakır her şey birden,
ve onlar gözden çıkarılmıştır babalarca
ve atılmışlardır ana kucağından.

PİETA [2]

İŞTE görüyorum, İsa, ayaklarını tekrar,
o zaman bir delikanlı ayaklarıydılar,
onları ürkek soyup yıkamıştım;
nasıl şaşkın saçlarımda duruyordular
ve beyaz bir yaban hayvan gibi dikenli çalılıkta.

İşte görüyorum hiç sevilmemiş uzuvlarını
ilk kez bu aşk gecesinde.
Biz hiçbir zaman birlikte uzanmadık,
ve şimdi salt hayranlık ve gözetimde.

Oysa, bak, ellerin parça parça –:
Sevgili, ben değil, ısırıklarımla.
Kalbin açık duruyor ve girilebilir içine:
bu yalnızca benim girişim olmalıydı.

Artık yorgunsun sen, ve yorgun dudakların
çekmiyor benim acılı dudaklarımı –.
Ah İsa, İsa, bizim saatimiz ne zamandı?
Nasıl da mahvoluyoruz ikimiz garipsi.

---

[2] Meryem Ana'nın Hz. İsa cesediyle canlandırılması, örneğin Michelangelo'nun Vatikan, St. Peter Kilisesi'ndeki resmi gibi.

KADINLARIN ŞAİRE ŞARKISI

BAK, nasıl da açılıyor her şey: böyleyiz biz:
bir şey değiliz böyle bir mutluluktan başka.
Kan ve karanlık olan bir hayvanın içinde,
bu büyüdü içimizde ruh olarak ve bağırmaya

devam ediyor ruh olarak. Ve o çağırıyor seni.
Oysa kendi yüzüne sürüyorsun bunu sen:
uysal ve hırs bilmeden, bir manzara sanki.
Ve sen değilsin, sanıyoruz, bu yüzden,

onun seslendiği. Yine de, sen değil misin,
kendimizi eksiksiz teslim ettiğimiz?
Ve olur muyuz *daha fazla* içinde birinin?

Sonsuz olan bizimle *geçip gidiyor*.
Sen ama ol, sen ağız, işittiğimiz,
sen ama, sen Bize-seslenen: sen ol.

ŞAİRİN ÖLÜMÜ

UZANMIŞ yatıyordu. Öne bakan çehresi
soluk ve yadsıyıcıydı kabarık yastıklarda,
dünya ve onu-bu-algılayış,
onun duyularından kopmuş,
kayıtsız yıla kaydığından beri.

Onu böyle yaşar görenler, bilmediler,
nasıl da bir bütündü bunların hepsiyle;
çünkü bu: bu derinlikler, bu çayırlar ve
bu sular onun yüzü *idiler.*

Ey yüzü bütün bu genişlikti,
şimdi hâlâ onu ister ve ona taliptir;
ve şimdi ürkek ölen yüz maskesi,
narin ve açıktır içi gibi
havada çürüyen bir yemişin.

BUDA

SANKİ kulak veriyordu. Sessizlik: bir uzaklık...
Duruyoruz ve artık onu işitmiyoruz.
Ve o yıldız. Ve başka büyük yıldızlar,
görmediğimiz, duruyorlar onun etrafında.

Ah o her şey. Gerçekten, bekliyor muyuz,
bizi görsün diye? Gereksinim duymalı mı?
Ve burda onun önünde yere kapanırsak,
kalırdı derin ve bir hayvan gibi aylak.

Çünkü, bizi onun ayaklarına çeken şey,
milyonlarca yıldır döneniyor onun içinde.
Odur, o unutuyor neler görüp geçirdiğimizi
ve görüp geçiriyor o, bizi uzaklaştıran ne.

L'ANGE DU MÉRIDIEN

Chartres [3]

GÜÇLÜ katedralin etrafına bir yadsıyıcı
gibi saldıran düşünüp duran fırtınada,
duyumsar insan birden daha okşayıcı
gülümsemenle yönlendirildiğini sana:

gülümseyen melek, duyumsayan endam,
bir ağzı var, yüz ağızdan yapılan:
algılamıyor musun hiç, sana kayan
saatlerimizi dopdolu güneş saatinden,

günün bütün süremi aynı anda üstünde,
sanki bütün saatler olgun ve zengin,
aynı gerçeklikle, derin bir denge içinde.

Ne biliyorsun, sen taş, varlığımızdan bizim?
ve tutuyor musun daha uhrevi yüzün
belki tablayı içine gecenin?

---

[3] Öğlen Meleği, inziva.

KATEDRAL

ETRAFINDA panayır gibi eski evlerin
çöreklendiği o küçük kentlerde,
birdenbire *onu* farkeder ve dehşetle
kapatır kulübeleri ve, tam kapalı ve dilsiz derin,

çığırganlar sessiz, davullar durgun,
dinler onu yukardan heyecanlı kulakla –:
bu sırada o sakin payandalarının
hep o eski kıvrımlı mantosunda
durur ve evlerden salt habersizdir:

o küçük kentlerde görürsün,
nasıl da öteye büyümüşlerdir
çevrelerinden katedraller. Bütün
her şeyin üstüne yetişmeleri, kendi
yaşam bakışını çok büyük yakınlığın
durmadan aşması gibi, ve sanki
hiçbir şey olmuyor; sanki yazgının,
onların içine ölçüsüz yığılıp dolan,
taşlaşması ve devamlılık kazanması,
değil, aşağıdaki karanlık sokaklardan
tesadüflerden herhangi isimler alan
ve orda giden, çocukların yeşili ve kırmızıyı
ve bakkalda olanı önlük gibi taşıdıkları.
Orada doğuş vardı bu kaidelerde,
ve kuvvet ve kalabalık bu yükselişte
ve sevgi her yerde şarap ve ekmek gibi,
ve cümle kapıları dolu sevgi yakınışları.
Yaşam duraksadı saat vuruşunda,
ve artık yükselmekten birdenbire
vazgeçen kulelerde ölüm vardı.

CÜMLE KAPISI

I

İŞTE kaldılar, o taşkın su
çekilmişçe, oluncaya dek
bu taşları yıkamış büyük vuruşu;
düşerken almış bilerek

kimi niteliği ellerinden, ki onlar
çok iyi ve verici, bir şeyi tutmak için.
Kaldılar, bazaltlardaki biçimlerden
bir ayla ile, bir keşiş kalpağıyla farklılar,

bazan da bir gülümsemeyle, korudu
bir sima saatlerinin huzurunu
sessiz bir saat kadranı olarak;

şimdi ötelenmiş boşluğuna kapısının,
bir zamanlar kepçesiydiler bir kulağın
ve yakaladılar her iniltisini bu kentin.

II

ÇOK fazla uzaklıktır sözü edilen:
tıpkı bir sahnenin kulisleriyle
dünyadır sözü edilen; ve tıpkı orda yine
kahramandır olay örtüsü içinde görünen: -

böyle görünür bu kapının karanlığı oynayarak
kendi derininde trajik oyunu,
öyle sınırsız ve Tanrı baba gibi coşkusu
ve tıpkı onun gibi şaşılası dönüşerek

bir oğula, o ama bölünmüştür burda
pek çok ufak nerdeyse dilsiz role,
alınmış sefilliğin aksesuarından.

Çünkü yalnızca böyle olur (biliriz bunu da)
körlerden, savrulanlardan ve delilerden de
bir tek aktör gibi İsa Mesih, kurtaran.

III

BÖYLE yükselirler, yürekler durdurulmuş
(sonsuzluk üzre durdular ve gitmediler);
pek seyrek kıvrımların eğiminden çıkar
bir tavır, dimdik, onlar gibi sarp,

ve durur yarım adım sonra
yüzyılların onu geçtiği yerde.
Onlar dengelidir konsollarda,
görmedikleri bir dünya var orda,

kargaşa dünyası, çiğnemediler onu,
endam ve hayvan, tehlikeye sokmak isterce,
bükülür ve silkinir, yine de tutar:

orada suretler cambazlar gibi
ani devinip davrandıkları için vahşice,
alınlarındaki asa düşmesin diye.

GÜLBEZEK

ORDA içerde: üşengeç basışı patilerin
nerdeyse kafanı karıştıran bir sessizlik yapar;
ve sonra birden kedilerden birinin
ara sıra şaşıran üstündeki bakışı kapar,

zorla kendi kocaman gözünün içine, –
sanki bir hortuma kapılan ve orda
kısa bir süre yüzen bakışı ve
sonra batar ve bir şey bilmez artık kendinden,

sakin görünen bu göz
açılıp da uğultuyla kapanırsa
ve içine çekerse onu kızıl kana kadar –:

O zaman yakaladı işte karanlığından
katedrallerin kocaman gülbezekleri
bir kalbi ve koparıp çekti Tanrı'nın içine.

SÜTUN BAŞLIĞI

SANKİ bir düşün ürünlerinden
yükselip şaşkına döndüren kaygıyla
gelen günün yekinişi gibi: kemerinden
kuşaklar gider öyle gidiyor sütun başlığında

ve içinde bırakırlar, sıkışık ve gizemli
kenetlenmiş, kanat çırpan yaratıklar:
tereddütleri ve başların aniliği
ve o güçlü yapraklar

özsuları öfkeyle yükselir gibi, sonunda
hızlı bir jestle kapaklanan, topaklanan
ve karışmayan –: hepsini yukarıya

kovarak, ama karanlıkla durmadan
soğuk düşer, yağmur gibi tasa
duyarak bu eski büyüme bakımından.

ORTAÇAĞDA TANRI

VE O'nu içlerinden esirgediler
ve istediler, var olmasını ve hükmetmesini,
ve taktılar sonunda ağırlıklar gibi
(engellemek için hurucunu)

ona büyük katedrallerinin
yükünü ve kitlesini. Ve o yalnızca
sınırsız sayıları üzerinde
gösterip dönenmeliydi ve bir saat gibi

işaret etmeliydi günlük eylediklerine.
Ama birdenbire O tam harekete geçti,
ve dehşete düşen kentin insanları

bıraktılar onu, sesinden ürkerek,
sarkan saat tokmağıyla devam etmesini
ve kaçtılar onun sayı kadranından.

MORG

İŞTE yatıyorlar hazır, ister gibi,
sonradan bir davranışa yönelmek,
onları birbirleriyle ve bu tipi
ile barıştırıp birleştirebilecek;

çünkü her şey sona ermemiş gibi hâlâ.
Acaba nasıl bir isim ceplerde
bulunmalıydı? Ağızları etrafında
bıkkınlığı da yıkayıp sildiler:

çıkmadı; tamamen berrak oldu.
Sakallar dik duruyor, biraz daha sert,
ama düzgün bekçilerin edindiğince dert,

meraklı bakışları iğrendirmemek için.
Gözler kapakların ardında derin
döndüler ve bakıyorlar şimdi içe doğru.

TUTUKLU

I

ELİMİN yalnız bir
davranışı var, ürküten;
eski taşlar üstüne
düşer kayalardan nemli.

İşitiyorum yalnız bu vuruşu
ve kalbim ayak uyduruyor
gitmesiyle damlaların
ve bununla yitiyor.

Daha hızlı damlasalar,
geliverse yine bir hayvan.
Daha aydınlıktı bir yerlerde –.
Ama biz ne biliriz.

II

DÜŞÜN ki, şimdi gökyüzü olan ve rüzgâr,
ağzına hava ve gözüne aydınlık,
kalbinin ve ellerinin bulunduğu kadarlık
bir yer dışında taş oluyor.

Ve şimdi senin içinde yarın dediğin ve: sonra
ve: daha sonrası ve ve gelecek yıl ve ötesi –
yara olacak içinde ve dolu apsesi
ve iltihaplanıyor yalnız ve artık onmuyor.

Ve ne var ne yoksa, çıldırsa ve
içinde fırıldayıp dursa, hiç gülmeyen
ağız kahkahadan köpürse.

Ve Tanrı olan, yalnız senin bekçin olsa
ve sinsice tıkasa son deliğe
pis bir göz. Ve sen yine de yaşasan.

PANTER

Paris Botanik Bahçesi'nde

ONUN bakışı çubukların geçişinden
öyle yorgundu ki, artık bir şey tutmuyor.
Ona bin çubuk varmış gibi gelmesinden
ve bin çubuğun ardında dünya yok oluyor.

Yumuşak yürüyüşü ahenkli güçlü adımların,
en ufak bir dairede dönebilen,
ortasında büyük bir istemin baygın
durduğu bir merkez çevresinde kuvvet dansıdır.

Yalnız ara sıra çekilir göz perdesi
sessizce –. O zaman bir resim girer,
geçer uzuvlarının gergin sessizliğini –
ve varoluşu kalpte sona erer.

CEYLAN

Gazella Dorcas

BÜYÜLÜ: nasıl ulaşabilir
seçilmiş iki sözün ahengi kafiyeye,
senin içinde gidip gelen bir işaretle.
Alnından yükselir yaprak ve lir,

ve senin olan her şey gider karşılaştırarak
aşk şarkılarıyla, gül yaprağınca yumuşak
sözleri, artık o okumayı bırakana,
konarlar kapattığı göz kapaklarına:

seni görmek için: taşınmış sanki
her koşu sıçramalarla yüklü
ve vurmuyor yalnızca, boyun tuttuğu süre

başı dinlemeye: yıkanırken ormanda
yıkanan ara verir gibi:
orman gölü çevrili yüzde.

TEKBOYNUZ

AZİZ başını kaldırdı, ve dua
bir miğfer gibi geriye düştü başından:
çünkü sessizce yaklaşıyordu inanılmayan,
o beyaz hayvan, kaçırılmış bir dişi ceylan
gibi gözleriyle yakaran.

Ayakların fildişi sehpası
devindi hafif dengelerde,
tüylerden mutlu kaydı beyaz bir pırıltı,
ve hayvanın alnında, sakin, aydın,
duruyordu, ayda bir kule gibi, tek boynuz ışıltılı,
ve adım atılıyordu, onu kaldırmak için.

Bozpembe tüylü ağız
hafiften gerilmişti, aradan biraz beyazı
dişlerin (her şeyden daha beyaz) parladı;
burnunu çekti ve sessiz özlem duydu.
Ama hiçbir şeyin sınırlamadığı bakışları,
mekâna resimler yansıtıyordu
ve mavi bir söylenceler dairesini tamamlıyordu.

AZİZ SEBASTİAN

BİR yatan gibi ayakta duruyor; tam
uzatılmış büyük istem tarafından.
Uzaklara dalmış emziren anneler gibi,
ve kendi içinde örülü bir çelenk gibi.

Ve oklar geliyor: işte ve işte
ve fırlar gibi onun kalçalarından,
çelik gibi sarsılıp serbest uçlarından.
Ama gülümser o karanlık, yaralanmaz.

Bir kez yalnız büyür matemi,
ve gözler acıyla açıkta şimdi,
yadsımalarına dek bir şeyi, ufak,
ve sanki bırakır gibi horlayarak
imhacılarını güzel bir şeyin.

HAYIRSEVER

BU ressamlar locasına bir siparişti.
Belki de Mesih ona hiç görünmedi;
belki hiçbir aziz piskopos mülayim
durmadı onun yanına bu resimdeki gibi
ve elini usulca onun üzerine koymadı.

Belki bütün bunlar: *böyle* diz çökmek
(öğrendiğimiz her şey gibidir):
diz çökmek: kendi konturlarını,
dışa yöneleli, tamamen gergin
kalpte tutmayı, elde tutulan atlar gibi.

Muazzam bir şeyin olması,
vadedilmemiş ve hiç senetsiz,
umabilirdik, bizi hiç görmemesini
ve yakına gelmemesini, salt yakınımıza,
kendi kendiyle meşgul ve içine dalmış.

MELEK

BİR eğmekle alnını iter kısıtlayan
ve zorlayanı kendinden öteye;
çünkü geçer kalbinden dimdik
dönenip sonsuzca gelmekte olan.

Derin gökler ona durur suret dolu,
ve her biri seslenir ona: gel, tanı – .
Verme onun ince ellerine tutsun diye
sana yüklenenden. Ola ki gelsinler

geceleyin sana, boğuşarak seni sınamaya,
ve dolaşsınlar öfkeliler gibi evin içinde
ve kavrasınlar seni onlar yaratmışçasına
ve çıkarsınlar seni kalıbından dışarı.

ROMA LÂHİDİ

NEDİR ama bizim inanmamıza engel,
(böyle konulduğumuz ve dağıtıldığımız gibi)
ufak bir süre yalnız şiddetli arzu ve kin
ve bu kafa karıştıran içimizde durur,

bir zamanlar süslü lâhitte
yanında yüzükler, tanrı resimleri, kupalar, kurdeleler
yavaştan epriyen giysiler içinde
yavaşça bir çürüyen yatıyordu –

bilinmeyen ağızlar onu yutana değin,
onlar hiç konuşmazlar. (Nerede olur ve düşünür
bir beyin, bir zamanlar onları kullanmak için?)

O zaman eski su kemerlerinden
bengi su içlerine yöneltildi – :
şimdi o yansıyor ve yürüyüp onların içinde parlıyor.

KUĞU

BU tasa, henüz yapılmamış olanın
ağırlaştırdığı ve bağlı gibi gitmek,
benzer henüz yaratılmamış gidişine kuğunun.

Ve ölmek, bu havsalaya sığmaması
her gün üzerinde durduğumuz zeminin,
onun kendini korkulu bırakmasının –:

onu yumuşacık saran sulara
ve onun, mutlu gibi ve geçmiş,
altından çekilmesi, kabara kabara;
bu sıra o sonsuz sakin ve güvenli
hep daha ergin ve daha hükümran
ve kendinden emin süzülme lûtfunda bulunur.

ÇOCUKLUK

ÇOK düşünmek iyi olurdu üzerinde,
yitip gidenden biraz sözetmek için,
o upuzun çocukluk-ikindilerinde,
bir daha hiç gelmediler – ama niçin?

Hâlâ uyarır bizi –: belki bir yağmurda,
ama artık bilmiyoruz neydi bu;
yaşam hiç olmadı bunca karşılaşma,
tekrar buluşma ve yola devamla dolu

o zamanki gibi, bize de bir şey olmazdı
bir eşyaya olandan başka ve bir hayvana:
yaşadık o zaman, insansı gibi, onların olanı
ve olduk ağzına dek dolu endamla.

Ve öyle yalnızlaştık bir çoban gibi
ve büyük uzaklıkları öyle yüklendik
ve uzaktan çağrılmış gibi ve dokunulmuş
ve yavaşça sanki uzun yeni bir iplik
o resimler dizinine geçirilmiş,
onlarda şimdi devam etmek şaşırtır bizi.

ŞAİR

UZAKLAŞIYORSUN benden, ey saat.
Yara açıyor kanat vuruşların bende.
Oysa: ne yapayım ağzımla heyhat?
gecemle? gündüzümle?

Bir sevgilim yok, evim yok,
yaşadığım bir yerim yok.
Kendimi verdiğim her şey,
zengin olup beni harcıyor.

DORUK

I

İNSANİYET: Adları sallanan malın mülkün,
daha da istikrarsız varlığı mutluluğun:
insanlık dışı mı, bu doruğa,
bu küçük yoğun uç parçaya
iki gözün ilişmesi? – Onları geri istiyor musun?

Ey çoktan geçmiş olan ve sonunda kör,
sonsuz huzuru bu şey mi verecek,
ağaç gövdesiyle kabuk arası gibi, ona yürür
büyük duygun, ufağa dönüşerek.

Yazgıda bir çatlakla, bir boşlukla
çektin ruhunu çağından;
ve öyle ki bu aydınlık parçada,
gülümser kılar beni yarardan.

II

VE bir gün bizi bu eylem
ve bize ne oldu az görünürse
ve öyle yabancı, değmez diye
zahmete çocuk patiklerinden hem
onun adına büyüyerek çıkmaya –: Acaba
sararmış ucun hattı, bu sıkı dokulu
çiçekli uç hat, yetmez mi o zaman,
bizi burada tutmak için? Bak: *yapıldı.*

Bir yaşam belki horlandı, kim bilir?
Bir mutluluk vardı ve harcandı,
ve sonunda, ne pahasına olursa olsun,
bu şey çıktı ortaya, yaşamdan daha kolay değil
yine de mükemmel ve öyle güzel
sanki gülümsemek ve süzülmek için erken değil.

BİR KADIN YAZGISI

KRAL av sırasında nasıl bir bardak
tutuyorsa, içmek için, herhangi birini, –
ve ardından yokmuş muamelesi yaparak
bırakıyorsa elinden onun sahibi:

böyle kaldırdı belki yazgı, o da susamış,
arada bir birini ağzına ve içti,
sonra küçük bir yaşamı, çok korkmuş
kırmaktan, kullanmamak için

ürkek yerleştirdi camlı dolaba,
orada durur bütün değerli eşyaları
(ya da değerli sayılan şeylerdir).

Emanete verilmiş gibi yabancı kaldı orada
ve durup dururken yaşlanıp körlendi
ve değerli değildi artık ve de hiç nadir.

NEKAHETTEKİ KADIN

ŞARKI söylemek gibi gelip gider sokaklarda
ve yaklaşır ve yine ürker,
kanat çırparak, bazen nerdeyse gelir avuca
ve sonra yine uzağa savrulup gider:

nekahetteki kadınla oyun oynar yaşam;
o mecalsiz ve dinlenmişken,
çaresiz, kendini vermek için tam,
alışılmamış bir hareket yapar.

Ve duyumsar nerdeyse bir baştan çıkarma gibi,
kaskatı olan avcu,
ateşler içindeydi saçmalık dolu,
uzaktan, açan bir dokunuş gibi,
okşamak için gelirken sert çenesini.

ERGİN KADIN

BÜTÜN bunlar üstüne abandı ve dünya oldu
ve her şeyiyle sırtındaydı, korku ve merhamet,
ağaçlar dik durur gibi, büyü ve doğru devam et,
salt resim ve resimsiz kutsal altın çekmece gibi evet
ve törensel, sanki bir halkın üstüne kondu.

Ve o katlandı buna; taşıdı tepeye kadar
uçanı, kaçanı, uzaklaşanı,
ürkünç dev olanı, henüz öğrenilmemiş olanı
soğukkanlı bir saki kadar
dolu testiyi. Ta ki oyunun ortasında,
dönüşerek ve başka bir şeye hazırlanarak,
ilk beyaz yaşmak, sessizce kayarak,
düştü açılan simanın üstüne

neredeyse şeffaf değil ve bir daha hiç kalkmadan
ve herhangi bir biçimde her soruda ona
verdi belli belirsiz yalnız bir tek yanıtla:
Senin içinde, ey çocuk olmuş, senin içinde.

TANAGRA [4]

BİRAZ pişmiş toprak,
koca güneşte pişmiş gibi.
Sanki tavrı
bir kız elinin
birden hiç geçmemiş;
bir şeye uzanmaksızın,
hiçbir eşyaya doğru
duygusuyla yönelip,
salt kendi kendine dokunup
çeneye giden bir el gibi,

kaldırır ve çevririz
birini ve bir figür;
neredeyse anlarız
niçin yitip gitmediğini, –
ama biz yalnızca
daha derin ve daha müthiş
bağlanalım geçmiş olana
ve gülümseyelim: biraz daha berrak
belki bir yıl öncesinden.

[4] Antik Elen kültüründe küçük toprak kadın figürleri.

KÖR OLAN KADIN

O da oturdu diğerleri gibi çaya.
Bana önce sanki fincanını
tutuyordu diğerlerinden biraz farklı.
Bir kez gülümsedi. Çaldı nerdeyse acıya.

Ve sonunda ayağa kalkıp konuşulunca
ve yavaşça ve nasılsa rasgele
bir çok odadan geçince (konuşup güle güle)
orada gördüm onu. Gidiyordu diğerleri ardınca,

çekingen, şarkı söylemek zorunda kalan biri gibi,
hemen şimdi, hem de kalabalık önünde;
sevinen açık renk gözleri üstünde
dışardan vuran ışık havuza düşmüş gibiydi.

Yavaştan takip etti ve uzun zaman gerekti
sanki bir şey henüz aşılmamıştı;
yine de: sanki, aşınca bir geçidi,
artık yürümeyip uçacaktı.

BİR YABANCI PARKTA

Borgeby-Gård

İKİ yol var. Kimseyi götürmüyorlar.
Ama bazan, düşüncede, biri seni
yürümeye devam ettirir. Yanlış gidiyor gibisindir;
ama birdenbire rondoda bulursun kendini
tek başına bırakılmış yine o taşla
ve okursun yine onun üstünde: Barones
Brite Sophie – ve yine parmakla
sezmeye çalışarak erimiş yıl sayısını –.
Niçin azalmak bilmez bu bulmak?

Ne çekinirsin tam da ilk kez gibi
beklenti yüklü bu karaağaç alanında,
ıslak ve karanlık ve hiç ayak değmemiş?

Ve nedir seni çeken bir karşıtlığa,
güneşli tarhlarda bir şey aramaya,
sanki adıymış gibi bir gül fidanının?

Ne duruyorsun sık sık? Ne işitiyor kulakların?
Ve niçin bakıyorsun nihayet, geçmiş gibi kendinden,
pervanelerin pırlamasına yüksek alev çiçeği etrafında.

VEDA

NASIL da hissettim veda denilen şeyi.
Nasıl bilirim hâlâ: içe gömülmemiş karanlık
zalim bir şeyi, güzelce sarmalanmış bir anlık
daha gösterip uzatır ve yırtıp atar bir iyi.

Nasıl korunmasızdım bunu seyrederken,
bu, beni çağırıp, öteden gönderdiği için,
sanki bütün kadınlarmış gibi, geriden
ve yine de küçük ve beyaz ve başka bir şey değil:

Bir el sallama, artık bana yönelik değil,
sessizce sallamaya devam –, neredeyse
artık açıklanamaz: belki bir erik ağacı,
telaşla bir guguk kuşunun uçup gittiği.

ÖLÜM DENEYİMİ

BİZİMLE paylaşmayan bu gidişten
bir şey bilmiyoruz. Bir neden yok,
hayranlık ve sevgi ya da kin
duymamız için ölüme, bir trajik yasın

masklı ağzı onu bir garip çarpıtır.
Oynadığımız rollerdir dünya hâlâ.
Hoşa gitmeyi sağladığımız süre,
ölüm de oynar, hoşa gitmese de.

Ama sen gidince, bu sahneye
bir parça gerçek çıktı senin
gittiğin delikten: gerçek yeşiller yeşili,
gerçek güneş ışığı, gerçek orman.

Biz oynuyoruz hâlâ. Korkarak zor öğrendiğimizi
söyleye söyleye ve zaman zaman tavır
takınmayı bırakarak; ama senin bizden uzaklaşan,
oyunumuzdan kopan varlığın takılır

arada bir hislerimize, tıpkı o gerçekle
ilgili bir bilgi gibi üzerimize çökerek,
böyle bir süre için kendimizden geçerek
hayatı oynarız, hiç alkış düşünmeden.

MAVİ ORTANCA

BOYA potasındaki son yeşil gibi işte
öyle bu yapraklar, kuru, donuk, kaba,
üzerlerinde bir yeşil taşımayan,
çiçek sayvanları ardında, yalnız uzak yansır.

Yansıtırlar şişkin ve bulanık,
sanki yine yitirmek isterler,
ve eski mavi mektup kâğıtlarına benzer
sarı var içlerinde, mor ve grilik;

rengi atmışlık bir çocuk önlüğündeki gibi,
artık kullanılmayan, hiçbir şeye maruz kalmayan:
nasıl duyumsanır küçük bir yaşamın kısalığı.

Ama birdenbire mavi kendini yeniler görünür
bir sayvanda, ve dokunaklı bir
mavinin yeşil karşısında sevinci görülür.

YAZ YAĞMURUNDAN ÖNCE

BİRDEN parktaki bütün yeşillerden
bilinmez ne, bir şey, çekip alındı;
hissediliyor onun pencereye yaklaştığı
ve sessiz kaldığı. Kuvvetli ve sadece içten

ötüyor çalılıkta yağmur kuşu,
bir Hieronymus akla geliyor:
öylesine yükseliyor bir yalnızlık ve arzu
bu bir tek sesten, sağanak onu

duyacaktır. Salonun duvarları
resimlerle birlikte bizden çekildi,
sanki ne dediğimizi işitmemeliler.

Solmuş duvar kâğıtları yansıtıyor
ikindilerin belirsiz ışığını,
çocukken korkulurdu o vakitler.

SALONDA

NASIL hepsi çevremizdeler, bu baylar
hizmetkâr kılığında ve boyunda dantel,
bir gece gibi kendi nişan yıldızını sarar
gittikçe daha kararak, başkasına aldırmadan,
ve bu bayanlar, kibar, kırılgan, ama büyük olan
giysileri yüzünden, bir ellerini kucakta tutan,
bir kolye gibi küçük süs köpeği için;
nasıl etrafındalar herkesin: okur kişinin,
etrafındalar bu bibloları seyredenin,
bazıları hâlâ onlara ait.

Bırakırlar bizi, incelik dolu, rahat
hayatı yaşayalım kendi bildiğimiz gibi
ve kendilerinin akıl erdirmediği. Açmak istediler,
ve açmak güzel olmaktır; biz ama olgunlaşmak isteriz
ve bunun anlamı karanlık olup çaba göstermek.

SON AKŞAM

(Bayan Nonna varlığından)

VE gece ve uzak gidiş; çünkü treni
bütün bir ordunun geçti parkın yanından.
O ama bakışını kaldırdı çembalodan
devam ederek çalmaya ve baktı ondan yana

neredeyse bir aynaya bakar gibi:
öylesine dolu kendi genç hatlarıyla
ve bilerek, nasıl taşıyorlar yasını,
güzel ve daha da baştan çıkarıcı her sesle.

Ama aniden sanki bu silinmekteydi:
durdu zorlanır gibi pencere çıkıntısında
ve tuttu kalbin sıkıştıran vuruşunu.

Onun çalması yavaşladı. Dışardan serinlik esti.
Ve bir garip yabancılıkla aynalı masada
duruyordu siyah şapka kuru kafayla.

BABAMIN GENÇLİK PORTRESİ

GÖZÜN içi düş: Alın sanki temasta
uzak bir şeyle. Ağzın etrafı fevkalâde
fazla gençlik, gülümsenmeyen ayartma,
ve baştan aşağı süsleyen şeritleri
önünde zarif soylu üniformanın
kabza korkuluğu ve her iki el –, öyle
beklemekte, sakin, hiçbir şeye zorlanmadan.
Ve şimdi neredeyse hiç görülmeyen: sanki
önce onlar, uzak bir şeye uzanan, yitiyorlar.
Ve başka her şey kendi kendisiyle perdelenmiş
ve silinmiş sanki biz anlamıyoruz gibi
ve kendi derinliğinden derin bulanık –.

Sen tez solup giden Daguerreotyp[5] resmi
benim daha yavaş tükenip giden ellerimde.

---

(5) Fransız ressamı J. Daguerre (1787–1851) tarafından 1837 yılında geliştirilen gümüş yüzeyli plaket üzerine fotoğraf yöntemi.

1906 YILINDAN ÖZPORTRE

ESKİ uzun süredir soylu ailenin
sabit kalanı göz kavisi yapısında.
Bakışında hâlâ korkusuyla mavisi çocukluğun
ve huşu orda burda, bir köleninki değil
ama bir hizmet verenin ve bir kadının.
Ağız ağız olarak yapılmış, büyük ve eksiksiz,
ikna edici değil, ama adil
söyleyen. Alın kötüsüz
ve severek gölgesinde sessiz inen bakışın.

Bu, bağlam olarak, henüz ancak sezilmiş;
acı çekme ya da başarmada henüz hiç
sınanmamış sürekli yol açmaya,
ama şöyle, sanki dağınık şeylerle
uzaktan ciddi, gerçek bir şeyler tasarlanmış.

KRAL

KRAL on altı yaşında.
On altı ve devlet başında.
Bakıyor, pusuya yatmış gibi,
kurul ihtiyarlarına teğet

salonun derinine ve bir yere
ve belki hissediyor yalnızca şunu:
ince uzun sert çenede
altın derinin soğuk zincirini.

İdam kararı önünde duruyor
uzun süre isim konmadan.
Ve onlar düşünüyorlar: onun nasıl azap çektiğini.

Bilirlerdi, tanısalardı onu yeterince,
yavaşça yetmişe kadar saydığını
imzasını koymadan önce.

YENİDEN DİRİLİŞ

KONT sesleri alıyor,
görüyor ışıklı bir çatlak;
on üç oğlunu uyandırıyor
aile kabrinde.

Selâmlıyor iki karısını
saygıyla uzaktan –;
ve hepsi, güven dolu,
ayağa kalkıyor sonsuzluğa

ve bekliyorlar yalnız Erich'i
ve Ulriken Dorotheen'i,
yedi ve on üç yaşlarında
(bin altı yüz onda)
öldüler Flandra'da,
bugün diğerlerinin önünde
şaşırmadan yürümek için.

BAYRAKTAR

DİĞERLERİ kaba duyumsuyor üstlerindeki her şeyi
ve ilgisiz: demir, ıvır zıvır ve deri.
Gerçi bazan yumuşak bir tüy okşar,
ama çok yalnız ve sevgi-siz her biri;
o ama taşır – bir kadını taşır gibi –
sancağı tören kıyafetiyle.
Hemen ardından gider ağır ipek,
kayarak bazan ellerinin üstünden.

Yalnız o, gözlerini kapayınca hemen,
bir gülümseme görür: bırakmamalıdır onu –:

Gelirse ama ışıldayan zırhlar içinde
ve uzanırsa ona ve boğuşur kapmak isterse –:

o zaman koparabilir onu direğinden
koparır gibi kız düşlerinden,
korumak için üniformanın altında.

Ve diğerleri için bu cesarettir ve de şöhret.

SON BREDERODE KONTU TÜRK TUTUKLULUĞUNDAN KURTULUYOR

KORKUNÇ takibe aldılar; renkli ölümlerini
uzaktan ona fırlatarak, o ise
çaresiz kaçıyordu, başka bir şey değil: tehlikede.
Atalarının uzaklığı onun için

geçerli değildi artık; çünkü böyle kaçmak için
avcıların önünde bir hayvan yeter. Önde nehir
kabarıp ışıldayana dek. Bir karar
onu acziyle birlikte kaldırdı ve yaptı

tekrar hükümdar soyundan bir oğlan.
Soylu kadınların bir gülümsemesi döktü
bir kez daha tatlılık onun zamanından

önce kemale eren yüzüne. Soylu atını sürdü,
gitsin diye yüreği denli büyük, korlu kandan:
taşıdı onu akıntıya sarayına götürür gibi.

KURTİZAN [6]

VENEDİK güneşi saçıma
bir altın düşecek: bütün simyanın
yüce sonucu. Köprülere benzer
kaşlarım, görüyor musun, onları

yönlendirirken, sessiz tehlikesine karşın
gözlerin, gizli bir ulaşım onları
kanallara bağlar, bu yüzden deniz
içlerinde yükselir ve devrilir ve değişir. Kim

beni bir kez gördüyse, köpeğime imrenir,
onun üstünde çünkü çoğun dalgın arada
hiçbir zaman hiçbir korda kömürleşmeyen el,

yara almaz, süs donanmış, dinlenir –.
Ve oğlanlar, eski evden umutlar,
sanki ağulanmış gibi, mahvolurlar ağzımda.

---

[6] Soylu beylerin sevgilisi, metresi.

ORANGERİE[7] MERDİVENİ

Versay

SONUNDA neredeyse hedefsiz adımlayan
krallar gibi, yalnızca zaman zaman
iki yanda eğilenlere kendini göstermek
için kaftanın yalnızlığı içinde –:

öyle çıkıyor, baştan beri önünde eğilen,
tırabzanlar arasından yalnız,
merdiven: yavaş ve Tanrı inayetiyle
göklere doğru ve hiçbir yere;

sanki bütün izleyenlere buyurmuştur
arkada kalmayı, – bu yüzden cesaret etmezler
uzaktan izlemeye; ağır eteğin
ucunu tutmaya bile izni vardır birinin.

---

(7) Saray bahçelerinde portakal gibi güney bitkilerinin kışı geçirmesi için camekânlı bahçe.

MERMER ARABA

Paris

ATLARA, yedi çekim, üleşik,
dönüşür hiç devinmemiş olan adımlara;
çünkü azametle mermerin ortasında
yaş, direniş ve bütün varlıklar bileşik,

bu görünür insanlar arasında. Bak, değil
tanınmaz, herhangi bir isimle,
hayır: kahraman nasıl dramlarda ısrarı
ancak görünür kılıyor ve aniden kesiyorsa:

öyle gelir tıkanan akışıyla günün,
gelir bütün şaşaasıyla,
bir büyük muzaffer komutan yaklaşırca

yavaşça sonunda; ve yavaşça onun önünden
tutsaklar, ağır onun öneminden.
Ve yaklaşır hâlâ ve durdurur her şeyi.

BUDA

DAHA uzaktan duyumsar yabancı ürkek
hac ziyaretçisi, ondan nasıl altınsı damlalar akar;
sanki zenginler nedamet dolu gelerek
yığılmış sırlarını açığa vururlar.

Ama yakına gelerek şaşkına döner
bu kaşların yüceliği karşısında:
çünkü bunlar içecek kapları değiller
kadınlarının küpe takımları da.

Söyleyebilir miydi biri, hangi
şeyler eritildi, bu çiçek
çanağı üstünde bu resmi

dikmek için: dilsiz, sakin sarı
altından bir tane ve çepçevre
mekâna da dokunarak kendine olduğu gibi.

ROMA ÇEŞMESİ

Borghese

İKİ havuz, biri öbürünü aşarak
eski yuvarlak bir mermer kenardan,
ve üsttekinden su sessiz kayarak
alttaki suya, bekleyip duran,

sessizce konuşana karşı susarak
ve saklıca, nerdeyse boş avuçta,
yeşil ve koyu ardında göğe baktırarak
sanki o bilinmeyen bir eşya;

sakin güzel çanakta kendi kendine
özlemsiz yayılarak, daire içinde daire,
yalnız bazan dalgın ve damla damla

inerek yosunlu kenarlardan
son aynaya, havuzunu sessizce
aşağıdan geçişlerle gülümseten.

ATLI KARINCA

Jardin du Luxembourg

BİR çatı ve onun gölgesiyle döner
kısa bir süre renkli atlardan oluşan
sahne, hepsi de batıştan
önce uzun süre kararsız bir ülkeden.
Bazıları gerçi arabaya koşulan,
ama hepsinin edasında cesaret;
kötü kızıl bir aslan onlarla gider
ve beyaz bir fil zaman zaman.

Bir geyik bile var, sanki tam orman,
eyer taşıyor yalnız ve üstünde
küçük mavi bir kız bağlı duran.

Ve beyaz bir oğlan gidiyor aslanın üstünde
ve tutunuyor ufak sıcak eliyle,
bu esnada aslan dişlerini gösteriyor ve dilini.

Ve beyaz bir fil zaman zaman.

Ve atların üstünde geçiyorlar,
kızlar da, aydınlık, bu at adımına göre
neredeyse büyük; atılımın orta yerinde
bakınıyorlar, bir yerlere, beriye -

Ve beyaz bir fil zaman zaman.
Ve bu geçiyor ve acele ediyor, bitsin diye,
ve dönüyor ve çeviriyor yalnız ve bilmiyor bir menzil.
Bir kırmızı, bir yeşil, bir gri göndere göndere,
ufak sanki tasarımı başlamamış bir profil -.
Ve bazen bir gülümseme, bu yana doğru,
mutlu, göz kamaştıran ve savrulu
bu soluk soluğa kör oyuna sebil...

İSPANYOL DANSÖZ

ELDE sülfürlü bir kibrit gibi, beyaz,
yalım olmazdan, her yana
ani uzanmalardan önce alaz -:
başlar yakın seyirciler ortasında telaşbaz,
ince ateşli dönen dansı yayılmaya.

Ve birdenbire yalımdır artık, büsbütün.

Bir bakışla tutuşturur saçını bütün
ve döner cüretli bir sanatla birden
tüm giysisi bu büyük yangına giren,
korku salan yılanlar gibi oradan
çıplak kollarını canlı ve çıngıraklı uzatan.

Ve sonra: sanki ateş azalıyormuş gibi,
toplayıp alıyor hepsini ve pek kibirli
fırlatıp atıyor, azametli bir tavırla
ve bakıyor: yerde kudurgan duruyor orda
ve alevleniyor hâlâ ve teslim olmuyor.
Ama zafer edasıyla ve tatlı bir
selam gülümsemesiyle yüzünü kaldırıyor
ve ufak sert ayaklarla vurup eziyor.

KULE

Tour St.-Nicolas, Furnes

YERİN-İÇİ. Körü körüne çıktığın
yer sanki henüz yeryüzü,
derelerin eğik yatağı üstü,
arayan sızıntısından karanlığın

çıkar yavaştan kaynakları, aradan
yüzün, yeniden canlanır gibi, görünür
ve aniden *görürsün,* sanki seni aşan
bu uçurumdan düşer karanlık

ve sen, alaca kilise sıralarında
dev gibi üzerine devrilen uçurumu
fark edersin, ürkmüş ve içinde korku:
ya yükselirse, asılı bir boğa gibi havada -:

Orda ama alır seni dar sondan
rüzgârlı ışık. Görürsün nerdeyse uçarak
yine gökleri, kamaşa kamaşaraktan,
ve orada aşağıları, canlı ve meşgul toptan,

ve *Patenier*'deki[8] gibi küçük günler,
eşzamanlı, saat saate eklenir,
köpekler gibi sıçrar köprüler,
aydınlık yolun daima peşindedir,

beceriksiz evler onu bazan
gizler, ta ötelerde yeniden
çalılıklar ve doğa arasından
huzur bulup gidene değin.

---

[8] Joachim Patenier, 1524 Antwerp doğumlu Flaman ressam.

MEYDAN

Furnes

KEYFİNE göre genişletmiş geçmiş olan:
öfke ve kalkışmadan, ölüme giderken
hükümlülere eşlik eden kargaşadan,
tezgâhlardan, panayırcıların ağzından,
ve atla geçip giden dükten
ve Burgonya'nın kurumundan,

(her taraftaki arka plandan):

çağırıyor meydan genişliğin törenine
hiç durmadan uzak pencereleri,
o sıra ıssızlığın maiyetiyle
koruma ekibi ticaret yerlerini

doldurur ve düzenler. Çatılara uzanarak
küçük evler her şeyi görmek ister,
kuleler birbirinden çekinip susarak,
arkalarında hep ölçüsüz görünürler.

QUAİ DU ROSAİRE [9]

Brügge

SOKAKLARIN yavaş gidişi var
(bazan insanların nekahette gittiği gibi
düşünceli: burada eskiden neydi?)
ve uzunca bekler meydanlara varanlar

bir diğerini, o bir adımla
akşam durusu sudan atlar,
içinde, nice çok şey hafiflerse etrafta,
asılı görüntülerden dünya
bu şeyler denli gerçek olmaz hiç.

[9] 167 taneli Hristiyan tespihiyle dua (duanın kıyısı).

Bitmedi mi bu kent? İşte görürsün, iç
(usalmaz bir yasaya uyarak)
nasıl uyanır ve belirgindir çevrede,
yaşam orada öyle seyrek değil gibi sanki;
orada şimdi asılır bahçeler büyük ve geçerli,
orada hemen aydınlanan pencereler ardında birden bire
etaminlerde dans dönmeye başlayarak.

Ya yukarda kalan? — Sessizlik yalnız, sanırım,
tadına varır usulca ve bir şey zorlamadan
tane tane tatlı üzümünden
göklere asılı çan oyununun.

BÉGUİNAGE [10]

Béguinage Sainte-Elisabeth, Brügge

I

YÜKSEK kapıyı tutan yok sanki,
köprü hemen oraya buraya gidiyor keyfince,
yine de herkes o eski
açık kara ağaç avlusunda ve çıkmıyor kimse
evinden, kiliseye uzanan
o yoldan başka, daha iyi anlamak için,
niye içlerinde bunca çok sevgi var diye.

Orada diz çökerler, bir arı keten örtülü,
öylesine ki, sanki yalnız birinin sureti
bin kezdir ilahide, pesten ve berrak
aynalara dönüşür dağılmış sütunlarda;
ve sesleri kalkar hep daha yüksek
şarkıya ve atılırlar oradan,
daha ileri gitmeyen yerden, son sözden,
onları geri vermeyen meleklere doğru.

---

[10] Roman biçemi Katolik kiliselerde (manastırlarda) rahibe odaları.

Bu yüzden, aşağıdakiler, kalktıklarında
ve döndüklerinde, sessizler. Bu yüzden, sunarlar
kendilerini
bir eğilmeyle susarak, gösterenler göstererek
karşılayanlara, kutsanmış su,
serin eder alınları ve dudakları kuru.

Ve giderler sonra, örtük ve tutuk,
aynı yoldan yine karşıya -
gençler sakin, yaşlılar buruk
ve ihtiyar bir kadın, arkadan dura dura -
onları hemen susup saklayan evlerine,
ve kara ağaçlar arasından zaman
zaman, ışıltıyla ufak bir camdan,
gösterirler bir parça salt yalnızlık.

II

NEYİ ama yansıtır bin camıyla
kilise penceresi avlunun içine,
susmak, görüntü ve yansıma birbirine
karışır, içişir, bulanır ve kaçar abartıya,
harika yaşlanarak yıllanmış bir şarap gibi.

Orada serilir, kimse bilmez ne taraftan,
dış içe ve sonsuzluk
durmadan-geçipgidene, mekân üstüne mekân,
körleterek, zifiri, kullanılmamış, kurşunlu.

Orda kalır, sallanan dekoru altında
yaz gününün, eski kışların griliği:
kıpırtısız durur gibi arkada huyu iyi
sabırla uzun zaman bekleyen biri
ve ağlayarak bekleyen bir kadın ön tarafta.

MERYEM-ALAYI

Gent

BÜTÜN kulelerden dökülür, ırmak ırmak,
fıkır fıkır kaynayan maden öyle bir kütleyle
sanki aşağıda bununla sokakların biçiminde
ister tunç döküm çıplak bir gün doğmak,

kenarında, dövülmüş ve yücesi ululuların,
görülür dizilen alayı rengârenk
eğnik kızların ve yeni oğulların,
ve dalgalanmasına, sürüyüp taşımasına denk,
aşağıya sarkıtılır belirsiz
ağırlığından bayrakların ve engellerden sessiz
yavaşlatılır, görünmeyen eli gibi Tanrı'nın;

ve ötede birdenbire neredeyse büyülenir
savruk buhurdanlıklardan yükselenle,
uçarak, yedisi birden, sanki dehşet içinde
asılırlar gümüş zincirlerinden.

Seyredenlerin yamacı sarmalar yolu,
her şeyin tıkanıp yuvarladığı ve coştuğu:

gelmekte olan, fildişi altın figür,
ondan balkonlara ve sayvanlara
yükselir, yaylanarak altın saçakta.
Ve tanırlar bütün beyazın üstünde,
taşınarak ve İspanyol giysisine bürünüktür,
eski heykel suret ufak sımsıcak yüzle
ve kolunda tuttuğu çocukla görünür
ve diz çökerler, gittikçe daha fazla yaklaşır,
tacında her şeyden habersiz yaşlanarak
ve hâlâ takdisi ahşaptan tutarak
büyüksenen dibanın içinden taşır.

İşte ama diz çökenlerin önünden
geçerken, çekingen aşağıdan bakarlar,
taşıyıcılarına gelir bir emir gibisinden
bir kaldırmayla kaşlarını çatar:
azametli, kızgın ve kararlı
ve nihayet duruksun giderler. O ama algılar

içine adımlarını bu büyük akışın
ve gider, yalnız, sanki bildik yolları
kocaman açık katedral çanının
gümbürtüsüne yüz omuz üstünde kadınsı.

ADA

Kuzey Denizi

I

GELEN kabarma kumuldaki yolu siler,
ve her şey her tarafta aynı olur;
açıktaki küçük adanın ama
gözleri kapalı; bent şaşkın dolanır

sakinlerin çevresini, bir uykuya
doğmuştur onlar, orda dünyaları
birbirine karıştırırlar, suskun; az konuşurlar,
ve her tümce bir sinyazıta benzer

sahile vuran bir şey için, bilinmeyen,
bir sır gibi onlara gelir ve orada kalır.
Ve böyledir işte neyi tanımlarsa bakışları
çocukluktan beri: onlara uygulanmayan,
pek kocaman, aldırmaz, oraya gönderilen,
bu onların yalnızlıklarını daha da abartır.

II

SANKİ bir krater oyuğunda gibi
bir ayda: her avlu etrafında set,
ve bahçeler orada aynı giysiyi
kuşanmış ve yetimler gibi aynı vaziyet

taranmış o fırtınadan, onları öyle haşin
eğitip günlerce korku veriyor ölülerle.
Sonra görüyor oturup içinde evlerin
eğik aynalarda konsolların üzerinde

duran tuhaf şeyi. Ve oğullardan biri
çıkıp akşam kapı önüne çekiyor sesleri
akordeondan ağlamak gibi rikkatte;

böyle işitmişti yabancı bir limanda -.
Ve açıkta kabarıyor bir koyun da
kocaman, nerdeyse tehditkâr, dış bentte.

III

YALNIZ iç bölge yakın; diğer her şey uzak.
Ve bu iç bölge sıkışık ve her gün çok
şeyle tıkabasa dolu ve haddi hesabı yok.
Ada bir yıldız gibi ufak
mekân onun farkında değil ve dilsiz harap ediyor
kendi bilinçsiz doğurganlığı içinde,
öyle ki, ışıklanmıyor ve işıtilmiyor,
yine de

bütün bunlara bir son vermek için
karanlık kendinden menkul bir yörüngede
gitmeyi dener, körü körüne, planıyla değil
gezegenlerin, güneşlerin ve sistemlerin.

KURTİZAN MEZARLARI

UZUN saçları içinde yatıyorlar
kahverengi, derince içe geçik yüzlerle.
Gözler kapalı sanki pek uzaklardan.
İskeletler, ağızlar, çiçekler. Ağızlarda
düzgün dişler bir seyahat için satranç takımı gibi
fil dişinden sıra sıra dizilmiş.
Ve çiçekler, sarı inciler, ince kemikler,
eller ve gömlekler, solan doku
içe çökmüş kalp üzerinde. Ama
orada o yüzüklerin, tılsımların
ve gözmavisi taşların altında (en sevgili anı)
durur hâlâ sakin dehliz gömütlüğü soyun,
kemere dek çiçek yapraklarıyla dolu.
Ve yine sarı boncuklar, etrafa yuvarlanmış, -

pişmiş topraktan çanaklar, yuvarları
kendi resmiyle süslenmiş, yeşil parçaları
çiçekler gibi kokan merhem kaplarının,
ve küçük Tanrıların suretleri: ev sunakları,
tutkun Tanrılar kurtizan göklerinde.
Parçalanmış kuşaklar, yassı skarabeler,[11]
dev gibi soyun ufak figürleri,
gülen bir ağız ve dansçılar ve koşucular,
altın çengelli iğneler, küçük yaylara benzer
hayvan ve kuş nazarlıkları av için
ve uzun iğneler, süslü ev eşyası
ve kırmızı zemin yuvarlak bir cam kırığı,
üstünde, bir girişte siyah tanımlık gibi,
gergin bacakları bir dörtlü koşumun.
Ve yine çiçekler, yuvarlanıp dağılmış boncuklar,
küçük bir rubabın parlak belleri,
ve sisler gibi inen tüller arasında,
ayakkabı kozasından çıkmış gibi:
ayak bileğinin hafif felfeleği.

Eşya dolu öyle yatıyorlar,
değerli şeyler, taşlar, oyuncaklar, ev eşyası,
parçalanmış süsler (başka ne düşmüşse içlerine),
ve kararıyorlar bir nehir dibi gibi.

(11) Firavun böceği, bok böceği. Mısır mitolojisinde çeşitli anlamlar taşır.

Nehir yataklarıydılar,
üzerlerine kısa hızlı dalgalar halinde
(gelecek yaşama doğru gitmek istiyordular)
bir çok delikanlının bedenleri atılıyor
ve içlerinde erkeklerin selleri çağıldıyordu.
Ve bazan koptular oğlanlar dağlarından
çocukluğun, çekingen aşağıya indiler
ve zemindeki eşyayla oynadılar,
eğim duygularına yapışana kadar.

Sonra doldurdular düz duru suyla
bütün genişliğince bu geniş yolu
ve derin yerlerde burgaçlar işlediler;
ve yansıttılar ilk kez kıyıları
ve uzak kuş ötüşlerini -, bu sırada yukarda
tatlı bir ülkenin yıldızlı geceleri
gökyüzünde büyürken, hiçbir yerde kapanmadılar.

ORPHEUS, EURYDİKE, HERMES

BU, ruhların garip maden ocağıydı,
sakin gümüş madeni gibi yürüdüler
damar damar onun karanlığı içinden. Kökler arasından
insanlara giden kan fışkırdı,
ve porfir gibi ağır görünüyordu karanlıkta.

Kayalar vardı orda
ve cansız ormanlar. Boşluk üzeri köprüler
ve o büyük boz kör gölet,
uzak bir zemin üstünde asılıydı
yer üstünde yağmur göğü gibi.
Ve çayırlar arasında, düz ve sabır dolu,
görünüyordu bir yolun soluk şeridi,
serilmiş uzun bir solgunluk gibi.

Ve bu tek yoldan geldiler.
Mavi paltolu zayıf adam önden,
dilsiz ve sabırsız öne bakar görünüyordu.
Çiğnemeden yutuyordu yolu adımları
büyük lokmalar halinde; elleri sarkıyordu
ağır ve kapalı kıvrımların inişinden
ve habersizdiler hafif rebaptan,
sağ elin uzantısıydı sanki
zeytin dalına uzanan gül çubukları gibi.
Ve duyuları sanki ikiye ayrılmıştı:
bakışı bir köpek gibi önünden gidiyor,
geri dönüyor, geliyordu ve hep ötede
ve bekleyerek diğer dönemeçte duruyordu, -
işitimiyse bir koku gibi geri kalıyordu.
Bazan sanıyordu yetermiş gibi
öbür ikisinin gidişine kadar,
onlar bütün bu yokuşu arkadan yürüyeceklerdi.
Sonra yine bu yalnızca kendi çıkışının yankılanmasıydı
ve paltosunun arkasında kalan rüzgârıydı.
O ama kendi kendine, geliyorlar işte, diyordu;
yüksek sesle söyledi bunu ve yankısının söndüğünü işitti.
Geliyorlarmış işte, oysa ancak bunlar
fevkalâde sessiz giden iki kişi olabilirdi. Dönebilseydi
bir kez arkaya (geriye bakış

daha tamamlanması gereken bütün bu işin
bozulması olmasaydı), görecekti onları,
susarak arkasından gelen bu iki sessizi:

Gidişin ve geniş bildirimin Tanrısını,
yolculuk başlığı çakır gözlerin üstünde,
ince değneği bedenin önünden taşıyarak
ve kanat çırparak ayak bileklerinde;
ve sol eline verilmiş: *onlar.*

Öylesine sevilen, ki bir rebaptan
ağıtçı kadınlardan daha fazla yakınma çıkardı;
yakınmalardan bir dünya olurdu, orada
her şey bir kez daha vardı: orman ve vadi
ve yol ve belde, tarla ve nehir ve hayvan;
ve bu yakını-dünyası etrafında, salt diğer
yeryüzü etrafında olduğu gibi, bir güneş
ve yıldızlı sakin bir gök dönerdi,
bir yakını-göğü bozulmuş yıldızlarla -:
Bu öylesine sevilen.

Ama yürüdü o Tanrı'nın elinde,
adımı sınırlı uzun kefen bezlerinden,
güvensiz, uysal ve sabırsızlanmadan.
İçine dönüktü, ulu umutlu biri gibi,

ve önden giden adamı düşünmedi,
yaşama çıkan yolu da.
İçine dönüktü. Ve ölmüş olması
dolduruyordu onu doyumla.
Bir tatlılık ve karanlık yemişi gibi,
öylesine doluydu kendi büyük ölümüyle,
yeniydi yani bu, o bir şey anlamadı bundan.

Yeni bir kızlık halindeydi
ve dokunulmaz; cinsiyeti kapalıydı
taze bir çiçek gibi akşama doğru,
ve elleri öylesine kesilmişti
evlenmekten, yeğnik Tanrı'nın
sonsuz sakin, yönelten dokunuşu bile
incitiyordu fazla ileri giden samimilik gibi.

O artık bu sarışın kadın değildi,
şairin şarkılarında zaman zaman andırılan,
artık geniş yatağın kokusu ve ada değildi
ve o adamın malı değildi artık.

Çözülmüştü artık uzun saç gibi
ve teslim olmuş düşen yağmur gibi
ve dağıtılmış yüz kat stok gibi.

O artık köktü.

Ve birdenbire
Tanrı onu tuttuğu vakit ve sesinde acıyla
şu sözleri konuştuğunda: O arkasına döndü -,
bir şey anlamadı ve alçak sesle dedi: *Kim?*

Uzak ama, berrak çıkış kapısı önünde koyu,
duruyordu biri, siması
tanınmıyordu. Durup bakıyordu,
bir çayır patikasının şeridinde gibi
yas dolu bakışla bildirim Tanrısı
susarak döndü, bu aynı yoldan
geri dönmüş olan sureti izlemek için,
adımı sınırlı uzun kefen bezlerinden,
güvensiz, uysal ve sabırsızlanmadan.

ALKESTİS

İŞTE birdenbire aralarındaydı ulak,
bir daha pişirilen düğün aşının
içine atılan yeni bir katkı gibi.
Sezmediler, içki içenler, Tanrı'nın
gizliden gelişini, Tanrılığını
ıslak bir urba gibi kendine saklayarak
ve onlardan birinin, bu ya da şu,
geçip gittiği göründü. Ama birden gördü
konuşmanın ortasında konuklardan biri
genç ev sahibini masanın baş ucunda
yukarıya çekilmiş gibi, artık uzanmıyor,
ve her yerde ve bütün varlığıyla
ona ürkünç seslenen bir yaban şeyi yansıtarak.
Ve hemen sonra, karışım durulaşırcasına,
sessizlik oldu; yalnız bir tümceyle yerde
bulanık gürültüyle ve tortusuyla

düşen pelteleşmenin, hemen boğuk
beklemiş kahkaha kokarak.
Ve o an tanıdılar sırım gibi Tanrı'yı,
ve ordaki duruşuyla, içten bildirimle dolu
ve amansız, - bildiler neredeyse.
Yine de, bu söylendiği zaman, daha fazlaydı
bütün bilinenden, hiç kavranacak gibi değil.
Admet ölmeli. Ne zaman? Bu saat.
O ama kırdı korkunun çanağını
parça parça ve uzattı ellerini
içinden, Tanrı'yla pazarlık etmek için.
Daha yıllar, bir tek yıl daha gençlik,
aylar, haftalar, birkaç gün daha,
ah, günler değil, geceler, bir tek,
bir tek gece daha, yalnız bu: bu olsun.
Tanrı hayır dedi, ve o zaman çığlık attı,
ve bağırdı ve durmadı ve bağırdı
anasının doğururken attığı çığlık gibi.

Ve yanaştı ona, yaşlı bir kadın,
ve baba da geldi, yaşlı baba,
ve durdu ikisi, yaşlı, yaşlanmış ve çaresiz,
bağıranın yanında, birdenbire, sanki hiç bunca
yakın olmamışçasına, onlara baktı, sustu, yutkundu ve dedi:
Baba,

çok mu önemli senin için bu artakalan,
sarmanı engelleyen bu tümce?
Git, dök onu. Ya sen, sen yaşlı kadın,
ihtiyar ana,
daha ne yapıyorsun burada: sen doğurdun.
Ve ikisini de tuttu kurbanlık hayvan gibi
bir kavrayışta. Birden bıraktı
ve yaşlıları öteye itti, fikir dolu, ışıltıyla,
ve soluklanarak, çağırarak: Kreon, Kreon!
Ve bundan başkası değil; bu isimlerden başka bir şey değil.
Ama çehresinde duruyordu diğer şey,
söylemediği şey, isimsiz beklentiyle,
genç arkadaşına, sevgiliye
ateşli uzatır gibi şaşkın masanın üstünden.
Yaşlılar (durdu orda), görüyor musun, fidye değiller,
tükenmişler ve kötüler ve nerdeyse değersizler,
sen ama, sen, bütün güzelliğinle -

O an ama dostunu görmedi artık.
Geride kaldı, ve gelen, o *kadındı*,
nerdeyse biraz daha ufak bildiğinden
hafif ve üzgün solgun gelin giysisi içinde.
Diğerlerinin hepsi ona geçit,
aralarından geçiyor ve geliyor -: (birazdan burada olacak
onun acıyla açılan kolları arasında).

Ama o öyle beklerken, konuşur kadın; ona değil.
Tanrı'ya konuşur, ve Tanrı onu duyar,
ve hepsi sanki onu ancak Tanrı'da işitir:

Kimse onun yerine yedek olamaz. Ben *olurum.*
Ben yedeğim. Çünkü kimse sonuna varmış değil
benim olduğumca. Ne kalır ki bana geriye
burada oluşumdan? İşte *budur* ya, öleceğim.
Söylemedi mi sana, sana havale ettiği zaman,
o içerde bekleyen yatağın,
yeraltı dünyasına ait olduğunu? Ben veda ettim ya.
Veda üstüne veda.
Başka hiçbir ölen daha fazlasını almaz. Ben gittim ya,
şimdi kocam olanın altında gömülü
olan bütün bunlar, dağılsın, erisin diye -.
Öyleyse al götür beni: ben onun için ölüyorum ya.

Ve açık denizde rüzgârın ordan oraya atılması gibi,
öyle yanaştı Tanrı nerdeyse ölü birine yaklaşır gibi
ve birden artık onun kocasından uzaktaydı,
ona, ufak bir işaretle gizli olarak,
bu yeryüzünün yüz yaşamını fırlattı.
O ama sendeleyerek ikisine doğru atıldı
onlara bir düşte gibi uzandı. Onlar yürüdüler

çoktan giriş kapısına doğru, kadınlar orada
ağlayarak yığışıyorlardı. Ama bir kez daha
kızın yüzünü gördü, ona dönmüştü
bir gülümsemeyle, bir umut gibi aydınlık,
sanki bir vaade benziyordu: büyümüş
geri gelmiş derin ölümden
ona, yaşayana -

O zaman aniden
elleriyle kapadı yüzünü, diz çökmüş halde,
bu gülümsemeyi bir daha hiç görmesin diye.

VENÜS'ÜN DOĞUŞU

BU sabah, çağrışlar, huzursuzluk, feveranla
korkulu geçen gecenin ardından, -
yarıldı bütün deniz bir daha ve bağırdı,
ve bağrış yavaş yavaş yine kapanırken
ve göklerin solgun gününden ve seherinden
suskun balıkların dipsiz derinine düşerken -:
deniz doğurdu.

Şafakla ışıldadı köpük saçları
geniş dalgalar hayasının, kenarından
kız ayağa kalktı, beyaz, şaşkın ve ıslak.
Taze yeşil bir yaprağın kıpırdaması,
gerinmesi ve sarılı olanın açılması gibi,
gelişti onun bedeni serinliğin
içine ve henüz el değmemiş seher yeline.

Aylar gibi yekindi duru dizler
ve daldı kalçaların buluttan yuvarına;
baldırların ince gölgesi çekildi,
ayaklar uzandı ve ışıklandı,
ve mafsallar yaşadı kursağı gibi
su içenlerin.

Ve kalça çanağında uzanıyordu beden
taze bir yemiş gibi bir çocuğun elinde.
Göbeğinin dar çukurunda bulunuyordu
bütün karanlığı bu aydınlık yaşamın.
Altında yumruyordu ışıltılı küçük dalga
ve taşıyordu durmadan bellere,
orada zaman zaman sessiz bir serpinti oluyordu.
Işınmış görünüyor ama ve henüz gölgesi yok,
nisanda kayınların varlığı gibi,
sıcak, boş ve gizlenmeden, duruyordu edep yeri.

Şimdi duruyordu omuzların dinç terazisi artık
düzgün bedenin üstünde denge halinde,
kalçadan bir fıskiye gibi yükseliyordu
ve duraksayarak uzun kollarda düşüyordu
ve hızlıca saçın dolu düşüşüne.

Sonra çok yavaştan yüzü geçti:
kısalmış karanlığından eğiminin
berrak, yatay yükselmişliğine,
ve onun ardında kapanıyordu dik çene.

Şimdi, boyun bir fıskiye gibi uzandığı için
ve içinde özsu yükselen çiçek sapı gibi,
kollar da uzanıyordu boynu gibi
kuğuların, sahili ararken.

Sonra geldi bu bedenin karanlık erkenliğine
sabah yeli gibi ilk nefes.
En körpe dallarında damar ağaçların
bir fısıltı doğdu ve kan başladı
derin yerlerinden şırıldamaya.
Ve bu rüzgâr büyüdü: artık atıldı
bütün nefesiyle yeni biten göğüslere
ve doldurdu onları ve içlerine sıkıştı, -
uzaklıkla dolu bir yelken gibi,
eğnik kızı kumsala sürükledi.

Böyle ayak bastı karaya Tanrıça.

Arkasında,
o yürüdü genç sahillerden hızlı adımlarla,
yükseliyordu bütün öğleden önce
çiçekler ve saplar, sıcak, şaşkın,
sanki bir kucaklaşmadan. Ve o yürüdü ve koştu.

Öğle üzeri ama, en ağır saatte,
kabardı deniz bir kez daha ve attı
bir yunusu aynı o yere.
Ölü, kızıl ve açık.

GÜL KÂSESİ

ÖFKELİLERİN titrediğini gördün, iki oğlanın
birbirine girip bir şey olduğunu gördün,
bu nefretti ve yeryüzünde yuvarlanıyordu
arıların üzerine üşüştüğü bir hayvan gibi;
oyuncular, yığılmış abartıcılar,
yıkılan azgın atlar,
bakışı fırlatarak, diş takımını soyarak
sanki kafatası ağızdan fırlarcasına.

Artık biliyorsun ama, nasıl kendini unutur:
çünkü önünde duruyor dolu gül kâsesi,
unutulmazdır ve doldurulmuş
oluşun ve yitişin o en uçluğuyla,
uzatmak, hiç verememek, öyle durmak,
bize ait olabilen: bize de en uç.

Sessiz yaşam, sonu yok doğmak,
mekân-gerekmek mekânsız o mekândan
almak, etrafındaki şeylerin eksilttiği,
nerdeyse hiç çerçevesi-olmamak yer bırakmak gibi
ve hep içlik, pek tuhaf zarif
ve kendini-ışıtan – kenarlarına kadar:
bize bu denli tanıdık bir şey var mı?
Ve sonra şöyle bir şey: bir duygunun doğması,
çiçek yaprağının çiçek yaprağına dokunmasından?
Ve şu: ve birinin açılması bir göz kapağı gibi,
ve altında bir dolu göz kapakları,
kapalı, sanki onuncu uykuda,
sindirmeye, bir içgözün görüm gücünü.
Ve şu her şeyden önce: bu yapraklar arasından
ışığın geçmesi gereği. Bin gökyüzünden
süzerler yavaşça o bir damla karanlığı,
onun ateş ışığında karışık hayıt
demetinin kıpırdanması ve kalkışması.

Ve devinim güllerde, bak:
Öylesine dar salınım açılı haller,
görülmez kalsınlar diye, gitmedi
ışınları dağılarak evrene.

Bak şu, kutlu açan beyaza
ve kocaman açık yapraklarda
Venüs gibi duran dimdik kalkı içinde;
ve kırmızıya çalan, şaşkın gibi
bir serine doğru dönen,
ve serinin duyarsız nasıl geri çekildiğine,
ve soğuk olanın, kendine sarınmış duruşuna,
hiçbir şeyi önemsemeyen açıklar arasında.
Ve önemsemedikleri *şey*, nasıl hafif ve ağır,
nasıl bir palto, bir yük, bir kanat
ve bir maske olabiliyor, duruma göre,
ve *nasıl* önemsemiyorlar onu: sevgili karşısında gibi.
Ne olamazlar: o boş ve açık
duran sarı kabuğu değil miydi
bir meyvenin, değil miydi içinde aynı sarı,
birikmiş, portakal kırmızı, özsu?
Ve çok muydu bunun için, açılmak,
isimsiz pembesinin havada
acılık bırakan mora çalmasından?
Ve patiskadan bir giysi değil mi o,
içinde hâlâ narin ve nefes sıcağı gömlek bulunan,
onunla birlikte aynı zamanda atılmış olan
sabah gölgesinde eski orman havuzunda?
Ve şu işte, opalsi porselen,

kırılgan, yassı bir Çin fincanı
ve doldurulmuş ufak aydınlık kelebeklerle, -
ve şuradaki, kendinden başka bir şey içermeyen.

Ve hepsi de öyle değil mi, salt kendini içeren,
demekse kendini içermek: dışardaki dünya
ve rüzgâr ve yağmur ve sabrı baharın
ve suç ve huzursuzluk ve maskeli yazgı
ve akşamüstü yeryüzü karanlığı
bulutların değişimine dek, kaçış ve uçuş,
uzak yıldızların belirsiz etkisine dek
içsellik dolu bir ele dönüştürmek için.

İşte tasasız duruyor açık güllerde.

YENİ ŞİİRLERİN DİĞER BÖLÜMÜ

(1908)

A mon grand Ami Auguste Rodin

Büyük Dost Auguste Rodin İçin

APOLLON'UN ARKAİK TORSOSU

BİZ tanımadık onun görülmedik başını,
gözbebekleri olgunlaştı içinde. Ama
torsosu yanıyor benzeyip ayaklı şamdana,
orada yalnızca geri döndürmüş bakışını,

durup parlıyor. Yoksa kamaştırabilirdi
göğüs kafesi seni, ve yavaştan çevrilirken
kalçalar bir gülümsemeylen
üremeyi taşıyan o orta yere gidemezdi.

Yoksa dururdu bu taş bozuk biçim ve az
altında omuzların belirgin düşüşünün
ve pırıldamazdı böyle yaban hayvan tüyü gibi;

ve kırılmazdı bütün çeperlerinden
kopup bir yıldız gibi: çünkü görmeyen seni
hiçbir yer yok orada. Yaşamını değiştirmelisin sen.

GİRİT ARTEMİS'İ

DAĞ eteklerinin rüzgârı: değil miydi
alnı aydınlık bir nesne gibi?
Düz karşı rüzgârı hafif hayvanların,
sen biçimlendirdin onu: giysisini

bilinçsiz göğüslere yakıştırarak
bir önhis gibi değişim dolu?
O ama, her şeyi biliyormuş sanarak,
bağlı ve serin, en uzağa doğru

atılıyordu nemfler ve köpeklerle,
yayını deneyerek, sert ve yüksek kemerine
iyice yerleşik:

bazan yalnızca yabancı yerleşimlerden
çağrılı ve öfkeli hükmetmesinden
doğum çığlığının.

LEDA [12]

TANRI çaresizliğinde ona gelince,
korktu birden, kuğuyu güzel bulmaktan;
bıraktı kendini salt şaşkın onda yitmeye.
Hemen ama hilesi onu taşıdı eyleme,

henüz denenmemiş varlığın duygularını
sınamadan önce. Ve açılan
tanıdı geleni hemen kuğudan
ve bildi hemen: diledi bir şeyi,

direncinin şaşkınlığıyla,
kadın bunu artık gizleyemedi. O aşağı geldi
ve alabanda edip hep daha takatsız elde

bıraktı Tanrı kendini sevgiliye.
Sonra tanıdı mutlu tüylerini
ve gerçekten kuğu oldu onun kucağında.

---

[12] Zeus'un çocukları Dioskurların anası; Zeus Leda'ya kuğu donunda yaklaşır.

YUNUSLAR

ONLAR, geçek olanlar, benzerine
her yerde büyümek ve yaşamak
hakkı verdiler, duyumsadılar hısım imlerde
benzerleri çözülmüş zenginlerde,
Tanrı onların, Tritonlarla[13] ıslak,
üzerine akar arasıra aşar;
çünkü görünmüştü hayvan o anlar:
dilsiz, körleşmiş sanılan üremesinden
balıkların farklı, kanı kan kendinden
ve uyaktan insansı olana yatkınlar.

(13) Belden aşağısı balık olarak düşünülen deniz tanrısı.

Taklalar atan bir sürü geldi,
neşeli, suları parlayarak duyumsar gibi:
Sıcak, lûtufkâr, akımları
güven gibi yolu taçlandırarak,
hafif bağlı yuvarlak burna,
bir vazonun beline ve yuvarlaklığına gibi,
huzurlu, tasasız, güvenli yaralanmaya karşı,
yukarı kalkmış, coşmuş, çağıldayarak
ve dalmada dalgalarla takaslayarak
Trireme'yi[14] keyifle ileriye taşıdı.

Ve gemici aldı himayesindeki yeni
arkadaşını kendi yalnız tehlikesine
ve düşündü onun için, yeni yoldaş için,
gönülborcuyla bir dünya ve doğru buldu,
onun sesleri sevdiğini, Tanrılar, bahçeler
ve derin, sessiz yıldızlar yılını.

---

[14] Kürekçileri üç katlı eski Elen savaş gemisi.

SİRENLER ADASI

ONA konuksever davrananlara,
geç, günlerinin ardından henüz,
sordukları için yolları ve tehlikeleri,
sakin haber verdiğinde: bilmiyordu hiç,

nasıl korktuklarını ve hangi ani
sözle yöneldiklerini, onlar da onun gibi
mavi sakinleşmiş ada denizinde
altın kaplı o adaları gördüklerini,

onların görünümü, tehlikeyi
döndürür; çünkü artık gümbürtüde
ve kudurmada değil, her zaman olduğu.
Sessizce denizcilerin üstüne gelir,

onlar da bilirler, orada o
altın adalarda bazan şarkı söylediğini -,
ve gözü kapalı küreklere dayanırlar,
sarılmış gibi

sessizlikle, bütün genişliği
içeren ve kulaklara esen,
sanki diğer yüzü kimsenin
direnemediği bir şarkıymış gibi.

ANTİNOUS İÇİN YAS

KİMSE sizden kavramadı bithynik[15] oğlanı
(akımı tutup onun tarafından kaldırıldığınızı...).
Gerçi onu şımarttım ben. Yine de: biz onu
yalnızca ağırlıkla doldurduk ve temelli soldurduk.

Kim sevebilir ki? Kim muktedir? - Henüz kimse.
İşte böyle sonsuz acı verdim ben -.
Şimdi o Nil'deki sessiz Tanrı'lardan biri,
ve bilmiyorum hangisi ve onun yanına gidemem.

Ve siz fırlattınız onu, çılgınlar, ta yıldızlara kadar,
sesleneyim ve sizi sıkıştırayım diye: o mu dediğiniz?
Ne o basit bir ölü değil. Olmak isterdi seve seve.
Ve belki olmazdı bir şey ona.

---

[15] Küçük Asyalı.

SEVGİLİNİN ÖLÜMÜ

ÖLÜM hakkında herkesin bildiğini biliyordu yalnız:
bizi alır diye ve dilsizliğe iter,
ama o koparıp almadı sevgiyi,
hayır, sessiz onun gözlerinden çözülünce,

kayıp gitti bilinmez gölgelere,
ve duyumsayınca, onların şimdi öte yanda
bir ay gibi kız gülümsemesini aldıklarını
ve onun iyi gelme tarzını:

o zaman ölüleri öylesine tanıdı,
sanki onlar sayesinde her biriyle,
çok yakın akrabaydı; diğerlerini konuşturdu

ve inanmadı ve dedi o ülkeye
iyi yerde konuşlu, daima tatlı -.
Ve ayakları için onu yokladı.

JONATHAN'A AĞIT

AH krallar da kalıcı değil
ve geçip giderler sıradan şeyler gibi,
baskıları mühür yüzüklerininki gibi
yumuşak ülkeye kendini çıkarsa bile.

Nasıl ama, öyle başlayarak
kalbinin ilk harfiyle,
aniden bitebildin: Yanaklarımın sıcaklığı.
Ah, biri seni bir kez daha
üretse, tohumu onda ışıdığında.

Herhangi bir yabancı yıksa seni,
ve sana içten bağlıyken, bunda yok bir şey
ve durup bildirimi dinlemeli;
yaralı hayvanlar ağıllarda ulur gibi,
haykırışla uzanmak isterim:

çünkü orda burda, en ürkek yerlerimde,
saç gibi koparıldın benden,
koltuk altında biten ve bir de
kadınlara oyuncak olduğum yerden,

orada karışmış duyularımı sen
ayırmadan önce çözerce bir yumak;
kaldırdım başımı ve ayrımsadım seni: -
Şimdi ama gidiyorsun gözümden ırak.

ELİA'NIN TESELLİSİ

BUNU yapmıştı ve şunu, birliği
o sunak gibi yeniden kurmak için,
onun uzağa savrulan güvenini
geri düştü oraya ateş olarak öteden, ve
sonra parçalamamış mıydı yüzlercesini,
çünkü kötü kokuyorlardı ona ağızda Baal[16] ile,
derede kurban ederek akşam koyuluğuna dek,

yağmur griliğiyle gürleşip büyüyen.
Ama kraliçeden ona ulak
böyle bir iş gününden sonra tehditle yaklaşınca,
o zaman bir çılgın gibi koştu ülkeye,

---

[16] Eski Sami fırtına ve bereket tanrısı; Eski Ahit'te put.

katırtırnağı çalısının altına dek uzun
atılmış gibi yola koyuldu bağrışla
çölde kükreyen: Tanrı, kullanma
beni daha fazla. Ben ikiye bölündüm.
Ama tam o sıra melek onu dağlamaya geldi
derinden aldığı bir yemekle,
bunun üzerine artık uzun süre yaylaklarda
ve sularda hep dağlara yürüdü,

oraya mevlâ onun için geldi:
Fırtınada değil ve kendini bölmesinde değil
yeryüzünün, onun ağır kıvrımları boyunca
boş bir ateş yürüdü, neredeyse utançtan gibi
canavarın dinlenmiş düşmesinin üzerinden
oraya varmış bulunan yaşlıya,
bu da onu kanının yumuşak iniltisinde
korkmuş ve örtülmüş algıladı.

SAUL[17] PEYGAMBERLER ARASINDA

İNSAN, battığını görür mü, diyorsun?
Hayır, kral hâlâ yüce görüyordu kendini,
güçlü harpcı oğlanını
öldürmek istediği için, onuncu göbeğe dek.

Ancak anlak böyle yollarda onun
üstüne çullandığı ve ikiye ayırdığı için,
duydu kendi içinin bereketsiz olduğunu,
ve kanı yürüdü karanlıkta
batıl inançla yargıya doğru.

Ağzı şimdi damlayıp kehanet edince,
bu yalnızca, kaçkın uzaklara
kaçabilsin diye. Böyle oldu bu ikinci
kez. Ama bir zaman: kehanet etmişti

---

[17] Talut.

daha bir çocuktu, sanki ona her damar
cevherden bir ağız gibi dökülürdü;
herkes yürüdü, ama o daha doğru yürüdü.
Herkes bağırdı, ama onun kalbi bağırıyordu.

Ve artık o başka bir şey değildi bu yığınından
devrilmiş onurların, yük üstüne yük;
ve ağzı ağzından başkası değildi yağmur oluğunun,
birleşen akıntıları toplamadan önce
düşmeye bırakan.

SAMUEL SAUL'UN KARŞISINA ÇIKIYOR

O AN kadın Endor'a haykırdı: Görüyorum -
Kral onu kolundan kavradı: Kimi?
Ve gözlerini dikmiş kadın tanımladı, daha
sanki kendisi görmüş gibi geldi ona:

Onu, sesi ona bir kez daha isabet edeni:
Ne rahatsız ediyorsun beni? Benim uykum var.
İstiyor musun, gökler sana ilendiği
ve Tanrı sana kapanıp sustuğu için,
benim ağzımdan bir zafer aramak?
Sana dişlerimi söyleyeyim mi tek tek?
Başka bir şeyim yok ki... Kayboldu. O zaman bağırdı
kadın, elleriyle yüzünü kapatarak,
sanki onu görmesi gerek gibi: Yenil -

Ve başardığı zaman içinde,
halk üstünden bir sancak gibi aşan
o, daha yakınamadan düştü yere:
öyle güvenliydi onun batması.
Onu istemeden yenense,
toparlanıp unutmasını umdu,
ve onun artık bir şey yemediğini duyunca,
çıktı dışarı bir kurban kesip kavurdu

ve onun oturmasını sağladı;
oturdu, çok şeyi unutan biri gibi:
ne olduysa hepsini, bir şey hariç, son şey.
Sonra yedi, bir uşak akşam yemeği yer gibi.

BİR PEYGAMBER

GENİŞLEMİŞ dev görümlerden,
aydınlık ateş ışığıyla yargılar
sürecinden gelen, onu hiç mahvetmeyen, -
gözlerdir, bakarak gür kaşlar
altından. Ve içinde doğrulur
şimdi yine sözler,

kendininkiler değil (çünkü neye yarardı
onunkiler ve nasıl sakınarak boşa giderdi)
başka, sert: demir parçaları, taşlardı,
onları volkan gibi eritmesi gerekirdi,

püskürmesiyle ağzının
püskürtmek için, püsküre püsküre;
oysa alnı onun, köpeğin alnı
gibi, *bunu* taşımak ister,

Tanrı'nın onun alnından aldığı:
Bu, bu kişi, herkesin düşündüğü,
izlerlerse bu işaret ellerini,
Tanrı'yı gösteren, nasılsa o öyle: hiddetli.

YEREMİA

BİR zaman yumuşaktım körpe buğday gibi,
ama sen kudurgan, becerdin,
kızdırmayı uzatılan kalbimi,
bir aslanınki gibi kaynıyor şimdi.

Hangi ağzı bana reva gördün,
bir oğlan çocuğuydum o zaman:
o bir yara oldu: kanıyor her gün
acı yıldan acı yıla kahırdan.

Günden güne seslendiririm yeni dertler,
sen, doyumsuz, açtın onları başıma,
onlar benim ağzımı öldüremezler;
yap elinden geleni susturmak için,
ezen ve yıkan biz ne zaman,
yok olursak ve uzaklaşırsak
ve tükenirsek tehlikenin içinde:
çünkü o zaman enkaz yığınında yine
işitmek isterim kendi sesimi nihayet,
baştan beri bir ulumak olan.

BİR SİBİL

ESKİDEN, zaman öncesi, ona yaşlı dendi.
Ama o kaldı ve geldi aynı caddeden
her gün. Değiştirdiler ölçüleri,
ve saydılar onu bir orman gibi

yüzyıllarla. O ama durdu
her akşam aynı yerde,
siyah eski bir kale gibi
yüksek ve boş ve kül oldu;

istemeden denetimsiz
içinde çoğalan sözlerden,
durmadan bağrışıp uçuşan,
otururken yeniden yuvaya dönenler
göz kavisleri altında karanlık,
geceye hazır.

ABSALOM'UN[18] DÜŞÜŞÜ

ŞİMŞEKLERLE kaldırdılar onları:
borulardan fırtınalar kabarttı
ipekten, geniş dalgalı
bayrakları. Mükemmel aydınlatılan
aldı yüksek açık çadırda,
sevinç çığlıklarıyla halkın çevirdiği,
on kadını zilliyetine,

onlar (alışık yaşlanmış hükümdarın
tutumlu gecesine ve eylemine)
dalgalandılar onun arzusu altında
yaz ekini gibi.

Sonra çıktı dışarı divana,
azalmış gibi hiç kadar,
ve her yaklaşan ona,
köreldi onun ışığıyla.

Öylece geçti orduların da
önüne yılın başında bir yıldız gibi;
bütün kargıların üstünde

[18] Kral David'in oğlu.

dalgalandı sıcak saçları,
sığmadılar miğfere,
ve bazan boğdu onu nefretlere,
daha ağır olduğu için
en değerli giysilerinden.
Kral buyurduydu,
güzeller esirgensin diye.
Ama onu görüyorlardı
miğfersiz tehlikeli
yerlerde en çetin düğümleri
kızıl parçaları halinde ölülerin
vurup dağıttığını.
Sonra kimsenin haberi olmadı
uzun süre ondan, aniden bir kişi
bağırana dek: Asılı orada arkada
katran ağaçlarında
yukarı kalkık kaşlarla.

Bu yeterli bir işaretti.
Joab, bir avcı gibi,
keşfetti saçı -: eğik
dönük bir dal: orda asılıydı.
Koşup geçti sırım gibi yakınanı,
ve silahlı adamları
deldiler onu sağından solundan.

ESTHER

HİZMETÇİLER taradılar yedi gün
onun keder ve gaile külünün
kalıntı ve tortusunu saçlarından,
ve götürdüler ve güneşlediler açık havada
ve beslediler onu temiz baharatla
daha aynı gün ve de: ama sonradan

vakti gelmişti, onun, davetsiz,
hiçbir zaman, ölülerden biri gibi
tehditkâr açık saraya girişinin,
hemen, uzatılmış nedimelerinin üstüne,
yolunun sonunda *Onu* görmek üzere,
kendisine yaklaşınca ondan ölünenin.

Öyle parlıyordu ki, taç yakutlarının
alevlendiğini hissetti, üstünde taşıdığı;
doldurdu kendini çabucak özüyle edasının
bir kap gibi ve artık iyice doluydu
ve taşıyordu artık kralın iktidarıyla,
henüz o üçüncü salonu geçmeden,
salon duvarlarının malakitten
yeşiline daldı. Hiç gelmemişti aklına,

bütün taşlarla böyle uzun yol gideceği,
ağırlaştılar kralın görüntüleriyle
ve korkularından soğuk. Gitti ve gitti -

Ve en sonunda, neredeyse yakından, onu,
kurularak turmalin taşından tahtında,
yığıldığını görünce, gerçek bir şey gibi:

karşıladı hizmetçilerden sağdaki
eksilmekte olanı ve onu oturttu.
Asasının ucuyla onu dürttü:
...ve kavradı bunu duyusuz, içten.

CÜZAMLI KRAL

İŞTE alnında çıktı cüzam
ve birden tacının altındaydı
sanki her türlü dehşetin kralıydı tam,
diğerlerine girişti, algısızlardı

gözlerini dikmişlerdi korkunç ifasına
sicimlenmiş gibi incecik bunu
bekleyenin, vursun diye biri ona;
ama henüz kimsede o yürek yoktu:
sanki hep daha dokunulmaz kıldı onu
bu yeni onur, bulaşıcılığıyla.

ÜÇ CANLI VE ÜÇ ÖLÜ SÖYLENCESİ

ÜÇ bey şahinle ava çıkmıştı
ve seviniyorlardı şölene.
İhtiyar düştü önlerine
ve götürdü. Atlılar durdu çakıştı
üçlü lahit önünde,

üç kez yüzlerine vurdu leş kokusu,
ağza, burna, görmeye;
ve hemen bildiler: orada yatıyordu
epeydir üç ölü ve ortada kokuşuyordu
ve tüyler ürpertici bir halde.

Ve onların yalnız avcı kulakları vardı
güzelce saklı sakandırık ardı;
ama ihtiyar tısladı o an:
- İğne deliğinden geçmediler dardı
ve geçemezler hiçbir zaman -.

Kaldı onlara artık açıkça el yordamı,
avdan güçlüydü ve sımsıcaktı;
ama bunu arkadan vuran bir ayaz yakaladı
ve terlerine buz vuracaktı.

MÜNSTER KRALI

KRALIN başı tıraşlanmıştı;
başına bol geliyordu şimdi taç
ve kulakları biraz kıvırmıştı,
zaman zaman onlara aç

ağızlardan çirkin
gürültüler geldi.
Oturdu, sıcaklık için,
sağ elinin üstüne,

somurtkan ve kıçı kalın.
Kendini gerçek hissetmedi artık;
içindeki bay altında vasatın,
ve zayıftı cinsi münasebet.

ÖLÜLER DANSI

GEREK duymazlar bir dans orkestrasına:
işitirler kendi içlerinde bir uğultu
benzerler sanki baykuş yuvalarına.
Bir şişik gibi ıslatır verdikleri korku,
ve çürümelerinin ön kokusu
onların yine de en iyi kokusudur.

Dans edene daha sıkı sarılırlar,
kaburga şeritli dansçıya,
sevgiliyi, dışlanan bütünleyiciyi
tam bir çift olarak sararlar.
Erkek gevşetir rahibe hemşirenin
saçı üstündeki örtüyü;
eşitler dansı yapıyorlar ya.
Ve çeker mum ışığı sarısının
sessizce ayraçlarını
dualar kitabından.

Yakında onları ateş basacak,
çok zengin giyinikler;
canından bezdirir ısırgan ter
alında ve makatta
hotozda ve tokuzda ve mücevherde:
dilerler, çıplak olmayı
bir çocuk gibi, bir çılgın ve dişisi de:
dans ederler hâlâ usulüyle.

KIYAMET GÜNÜ

ÖYLE dehşete düştüler, hiç böyle korkmamışlardı,
düzensiz, çoğun delik deşik ve gevşek,
anızlanmış toprak sarısında çömelerek
tarlalarının, kefenlerine sarılmışlardı,

ayırmak olanaksız, çok sevmişlerdi.
Ama melekler ulaşıyorlar, yağ
damlatmak için kuru tavalara
ve her birinin koltuk altına

yerleştirmek için, gürültüsü içinde
yaşamın o zaman kutsallığını çiğnemedikleri şeyleri;
çünkü orada daha biraz sıcaklık var,

Tanrı'nın eli üşümesin diye
yukarda, her sayfadan usulca
alıp geçerli mi diye bakınca.

İĞVA

YOK, bir işe yaramadı, keskin
dikenleri çakması kösnül etine;
bütün gebe duyuları etin
sancılı cıyaklamalarla çıkardı

erken doğumlar: yamuk, şaşı bakan
sürünen ve suratlar uçan,
kızyeğen, yalnız ona yönelen
kötülüğü takılıp oynadı onunla hemen.

Ve o an duyularında torunlar;
çünkü bereketliydi güruh gecede
ve hep daha alaca bulaca bunlar
sallapati ve yüz katı hem de.
Bütün bundan bir içecek demde:
elleri yapıştı durmadan kulplara,
ve gölge kaydı uyluklara
sımsıcak ve kucaklaşmalar alemde -.
Ve o zaman çağırdı o meleği, çağırdı:
Ve melek geldi ışığıyla
ve oradaydı: ve kovdu kızı
yine mukaddes olana,

şeytanlarla ve hayvanlarla devam etsin oğlan
boğuşmaya diye yıllardan beri olduğu gibi
ve kendine Tanrı'yı, o hiç de belirgin olmayan,
içinde karmaşadan imbiklesin diye şimdi.

SİMYACI

TUHAF gülümsemeyle itti laborant
imbiği öteye, yarı rahatlamış tüttürdü.
Biliyordu şimdi, ona ne gerekiyordu,
o yüce nesneyi nasıl görürdü,

nasıl olurdu içinde. Ona zamanlar gerekti,
binlerce yıl ve içi fokurdar
bu armut gibi cam; beyinde yıldızlar
ve bilinçte an azından denizdi.

O istediği muazzam şey,
bıraktı onu bu gece. O şey döndü
Tanrı'ya ve eski ölçüsüne;

o ama, peltek sanki ayyaş birey,
abandı gizli bölmeye ve öğündü
sahip olduğu bir parça altın ile.

MUKADDES EMANETLER MAHFAZASI

DIŞARDA bekledi bütün yüzükleri
ve her bir zincir baklasını
bunlarsız gerçekleşmeyen kader.
İçerde yalnızca cisimdiler, kaderin
dövdüğü şeyler; çünkü demirci için
eğip büktüğü taç bile,
yalnızca bir şeydi, titreyen ve
kara öfkeyle terbiye ettiği bir şey,
saf bir taşı taşısın diye.

Gözleri hep daha soğudu
her günkü soğuk içecekten;
ama o şahane mahfaza duruyordu
(altın kakmalı, enfes, ayarı yüksekten)
hazır önünde, doğum hediyesi,
içinde barınsın küçük bir el bileği
bundan böyle, ak ve kerametle:

kaldı sonsuzca dizleri üstünde,
fırlatılmış, ağlayarak, artık cesareti kalmayarak,
ruhu yerlerde sürünerek
sakin yakut önünde,
onun farkında görünerek
ve ona, birden varlığını sorarak,
baktı sanki hanedanlardan yüzüne.

ALTIN

DÜŞÜN olmadığını: doğmalıydı
en sonunda dağlarda
ve nehirlerde dibe vurmalıydı
istemden, mayalanmasıyla

istençlerinin; zorunlu fikirden,
bir cevher üstün diye bütün öbür cevherden.
Uzaklara kadar yaydılar yüreklerinden
hep durmadan *Meroe*[19]

çeperlerine toprağın, havanın ruhuna,
bilinenden öteye;
ve oğullar getirdiler bazan daha sonra
babaların umduğunu,
soğuğa dayanıklı ve yücelmeden, eve;

çoğaldığı yerde bir süre, sonra
ayrılmak için takat tükettiklerinden,
hiçbir zaman sevemediklerinden.
Yalnız (söylendiği gibi) son gecelerde
ayağa kalkıp onlara bakar.

---

[19] Butana'daki piramitler.

SÜTUN AZİZİ

HALKLAR vuruştular onun üstünde,
seçebildikleri ve kargışladıkları;
ve tahmin ederek, kendinden geçeceğini,
tırmandı halkın kokusundan uyuşuk
ellerle sütun gövdesinden yukarı,

o durmadan yükseliyor ve hiçbir şeyi kaldırmıyordu,
ve başladı, onun yüzeyinde yalnız,
en başından kendi güçsüzlüğünü
karşılaştırmaya Tanrı övgüsüyle;

ve sonu yoktu bunun: karşılaştırdı;
ve öbürü hep daha büyüdü.
Ve çobanlar, çiftçiler, salcılar
onu ufak ve kendinden geçik gördüler

hep bütün gökyüzüyle konuşur,
bazan yağmura tutulmuş, bazan aydınlık;
ve onun uluması devrildi herkesin üstüne,
sanki yüzüne uluyormuş gibi.
Ama yıllardan beri görmüyordu,

kalabalığın itmesi ve gidişatı
aşağıda durmadan bütünleniyordu,
ve parlaklık hükümdarlarda ışımıyordu
hiç bu kadar yükseklere.
Ama o yukarda, neredeyse kargışlı
ve dirençlerinden yara bere içinde,
yapayalnız çaresiz çığlıklarla
sarstı gündelik ifritleri:
düştüler yavaşça ilk safa
ağır ve sakar onun yaralarından
kocaman kurtlar açık taçlara
ve çoğaldılar kadifede.

MISIRLI MERYEM

O ZAMAN, yatak sıcağı, fahişe olarak
Şeria üzerinden kaçınca, bir mezar gibi
verici, güçlü ve karışmamış berrak
yüreğini içsin diye sonsuzluğa verdi,

büyüdü daha önceki nefsi teslim
durmaksızın öylesine bir büyüklüğe,
sonunda, ebedi çıplaklığı gibi
herkesin, sararmış fildişinden

uzanıyordu cılız saçların şelfinde.
Ve bir aslan dolanıyordu; ve bir ihtiyar
çağırdı onu el ederek, yardım etmeye:

(ve öyle kazdılar ikisi.)

Ve ihtiyar içine eğildi.
Ve aslan, tutar gibi armalar,
yanıbaşına oturdu ve taşı tuttu.

ÇARMIHA GERME

ÇOKTAN denedi, çıplak darağacı meydanına
herhangi bir güruh doluşmayı,
ağır kölelerin asıldığı,
arada sırada yalnız bir büyük surat

dönerek hallüfasledilen üçüne.
Ama yukarda kötü cellatlık işi
çabuk bitti; iş bitince
sallandırdılar hür adamlar kendilerini.

Çıkıp birisi (bir pastırmacı gibi lekeli)
dedi: Yüzbaşı, bu bağırdı.
Ve yüzbaşı atından baktı: Hangisi?
Ve onun kendisine, sanki çağırdı

adam İlyas'ı gibi geldi. Herkes
seyir coşkusuna kapıldı,
ve tuttular, yıkılmasın diye bikes,
hırsla sirke safrasını onun
gittikçe tükenen öksürmesine.

Çünkü tam bir oyun beklentileri vardı daha
ve belki de gelecek olan İlyas.
Ama arkadan uzaklardan seslendi Meryem,
ve o kendisi kükreyip yıkıldı.

YENİDEN DİRİLEN

ELİNDEN gelmedi hiçbir zaman sonuna dek
ona karşı direnmek ya da onu terslemek,
bu yüzden, fırsat vermedi sevgileriyle öğünsün diye;
ve çöktü o çarmıha giysisiyle
bir acının, işlenmişti baştan aşağı
sevgisinin en büyük taşlarıyla.

Ama sonradan, takdis için onu,
mezarına geldiğinde, yaş dolu yüzle,
yeniden canlanmıştı onun yüzü suyu,
merhum ona söylemeye: Etme -

Kavradı kendi inine geldiğinde ancak,
adamın, ölümden güç kazanarak,
nihayet yağların rahatlatanını
ve duygulanmanın önhissini yasakladığını,

onu seven olarak biçimlendirmek için,
artık sevgiliye eğilimi olmayan,
çünkü, kapılmış müthiş
fırtınalara, onun sesini aşsın.

MAGNİFİCAT [20]

KADIN yokuş yukarı geldi, iyice ağır, neredeyse
inancını yitirmiş teselli, umut ve öğütten;
ama ulu taşıyıcı ana çıktığı için
ciddi ve mağrur onun karşısına

ve her şeyi bildiği için o güvenmeden,
birdenbire artık huzur buldu onun yanında;
çekingen duruyordu olgun kadınlar,
genç olan konuşana dek: Bana öyle geliyor,

sanki sevgiyim, şu andan sonra sonsuzca.
Tanrı döküyor varsılın kurumuyla
nerdeyse hiç bakmadan pırıltısını sevginin;
ama özenle seçiyor kendine bir kadın
ve dolduruyor onu en uzak zamanıyla.

Beni buldu ki. Düşün yalnız; ve emirler
verdi benim yüzümden yıldızdan yıldıza -.

Ulula ve yücelt, ruhumu,
yükseltebildiğin kadar: RABBI.

---

[20] Katolik Kilisesinde Meryem Ana için ilâhi.

ÂDEM

ŞAŞARAK duruyor katedralin
dik girişinde, gülbezeğe yakın,
ürkmüş gibi karşısında kutsallığın,
büyüyordu ve onu birdenbire

aşağı koydu üstünde bunun şunun.
Ve o büyüyor ve seviniyor devamına
yalın kararlılıkla; başladığında
çiftçi olarak, ve bilmiyordu, onun

tam-dolu cennet bahçesinden
nasıl bir çıkış bulacağını yeni
yeryüzüne. Tanrı'yı ikna güçtü;

ve tehdit ediyordu, izin vermek yerine,
tekrar tekrar, onu öleceğine.
Ama insan başardı: o doğuracak.

HAVVA

SADE duruyor katedralin
büyük girişinde, gülbezeğe yakın,
elmayla pozunda elmanın,
günahsız-günahkâr her zaman için

büyüyenin, onu doğuran,
ebediyet çevresinden severek
ayrıldığından beri, mücadele ederek
yeryüzünde, yeni bir yıl gibi.

Ah, seve seve o ülkede
kalmak isterdi daha bir süre, saygıyla
hayvanların dirlik ve us birliklerine.

Ama adamı kararlı bulunca,
onunla yürüdü, ölüm aklında;
ve Tanrı'yı pek bilmiyordu daha.

DELİLER BAHÇEDE

Dijon

Hâlâ çevreliyor terkedilen manastır evleri
avluyu, bir şey sağalacak sanki.
Şimdi orada oturanlar da, ara veriyor
ve yaşama katılmıyorlar dışardaki.

Gelebilecek herhangi şey, geçti bu.
Şimdi gidiyorlar bilinen yollarda,
ayrılıyor ve karşılaşıyorlar arada,
döneniyor gibi, ilkel, uslu.

Gerçi bazıları işliyor orda bahar evlekleri,
huşu içinde, eksik, çömelik;
ama görmediği zaman kimsecik,
saklı, tersinli

bir yaklaşımları var taze çime,
sınayan, çekingen bir okşaması:
çünkü bu sevecen, ve güllerin kırmızısı
olacak belki tehditkâr ve ziyade

ve belki yakında yeniden azacak,
onların ruhu tanır bunu ve bilir.
Şu ama daha susup saklanacak:
ne iyidir çim ve ne denli sessizdir.

DELİLER

VE susuyorlar, bölmeler
alındığı için duyularından,
onları anlayan saatler
geliyor ve gidiyor sonradan.

Geceleyin çoğu, pencereye geldikleri an:
birdenbire her şey iyidir.
Elleri somutluklara karışan,
ve yürek yükselir ve yakın duadan,
ve gözler dinlenmiş gibidir,

bakarlar beklenmeyen, çoğun bozuk
bahçeye sakinleşen çevrede,
yabancı dünyaların yansısında
büyümeye devam eder ve hiç yitmez.

BİR AZİZİN YAŞAMINDAN

BİLİRDİ korkuları, daha başında
ölüm gibiydi ve savuşturulmaz.
Kalbi öğrendi geçiştirmeyi biraz;
onu bir oğul gibi büyüttü zamanla.

Ve isimsiz sıkıntılar bildi,
karanlık ve sabahsız kapalı izbe;
ve ruhunu itaatkâr teslim etti,
yetişkindi çünkü, yatsın diye

güveyin ve Tanrı'sının yanında; ve kaldı
yalnız başına geride öyle bir yerde,
orada bir başına olmak her şeyi abarttı,
ve geniş yerleşti ve hiç istemedi sözler de,

ama buna karşılık, zaman geçtikçe, öğrendi
mutluluğu da, bir şefkatin tadına
varmak için, avuçlarına
almayı bütün yaratık gibi.

DİLENCİLER

SEN bilmedin, kalabalık
nedir. Bir yabancı buldu
dilencileri içinde. Satılık
diye sundular avuç boşluğunu.

Gösterirler gelen yolcuya
pislik dolu ağızlarını,
ve yolcu (elverir hali vakti buna)
görebilir, nasıl kemirir cüzamları.

Erir gider çalkalanmış dağınık
gözlerinde onun yabancı yüzü;
ve sevinirler yabancıya ayartık
ve tükürürler o konuşurken.

YABANCI AİLE

AYNI toz gibi, bir biçimde başlar
ve hiçbir yerdedir, açıklanmayan
amaçla boş bir sabah bakılan
köşede, çarçabuk griye pıhtılaşır,

öyle oluştular, neyin içinden kim bilir,
senin adımların öncesi son anda
ve belirsiz bir şeydiler ortasında
sokağın ıslak tortusunda, bir

seni arzulayan. Ya da seni değil.
Çünkü, sanki bıldır yıldan, bir ses,
gerçi şarkı söyledi sana, ama bir ağlayış kaldı;
ve sanki ödünç alınmış bir el,
gerçi çıkıp göründü, ama seninkini tutmadı.
Kim gelecek ki daha? Kime bu dörtten meyil?

ÖLÜ YIKAMA

ONA alışmışlardı. Ama ne zaman
mutfak lambası geldi ve çırpıntılı yandı
karanlık hava ceryanında, oldu yabancı
büsbütün yabancı. Yıkadılar boynundan,

ve onun yazgısını hiç bilmedikleri için,
uydurdular başka bir şey düzdüler,
devamlı yıkayarak. Öksürüğü geldi birinin
ve o süre durdu ağır sirkeli sünger

suratta. O sıra verdi bir ara
ikincisi de. Sert fırçadan
vurdu damlalar; o sıra
tüyler ürperten kaskatı eli kanıtlama
derdinde sanki, artık durduğunu susamadan.

Ve kanıtladı. Şaşkın gibi başladılar
daha ivedi şimdi ufak bir öksürükle
yeniden işe, öyle ki duvar
kâğıdında bükük gölgeleri kıvrandılar

dilsiz desenlerde ve yuvarlandılar bir ağda gibi,
yıkayıcılar işin sonuna gelene değin.
Gece içinde perdesiz pencerenin
vurdumduymazdı. Ve isimsiz birinin
uzandığı yerde çıplak ve temiz, görülür yasalar verdiği.

ESKİLERDEN BİRİ

Paris

AKŞAMÜSTÜ bazan (bilir misin, bu nasıl yapar?)
birden ayağa kalktıkları ve geriye baş eğdiklerinde
ve sanki yamalardan yapılmış gibi gülümsemelerinde
yarım şapkaları altından bakarlar.

Yanlarında sonra bir bina,
sonsuz, boyunca seni çelerler
uyuzluklarının sırrıyla,
şapkayla, pelerin ve gidişle.

Arkada yaka altında gizli
bekleyen ve seni isteyen elle:
sarmak ister gibi senin ellerini
saklanılmış bir kâğıda.

KÖR

Paris

BAK, yürüyor ve kesiyor kenti,
karanlık bir hiç onun yanında,
ve kara bir çatlak gibi aydınlık
bir fincanda. Ve bir kâğıda

gibi üzerine eşyanın sureti
çizilmiş; almıyor onları içeriye.
Yalnız sezisi kıpırdıyor, sanki
yakalar gibi dünyayı ufak dalgalar halinde:

bir sessizliği, bir direnci -,
ve sonra seçer görünüyor bir kimi:
uzatıp vererek kaldırır elini,
törenle nerdeyse, evlenmek ister gibi.

BİR SOLGUN

HAFİF, ölümden sonra gibi
taşıyor eldivenleri, örtüyü.
Konsolundan bir ıtır geldi
dağıttı hoş kokuyu,

tanırdı kendini eskiden onunla.
Şimdi sormadı epeydir, kim
olduğunu(: uzak bir akraba),
ve dolanır durur düşüncelerde

ve bakar korkak bir odaya,
çekip çevirir ve kollar,
çünkü belki hâlâ orada
aynı kız yaşamakta.

KUDDAS

EBEDİ olan bizi ister. Kimin seçeneği var
ve ayırır küçük ve büyük güçleri?
Ayrımsıyor musun ağartılı işyerleri
duruluğuyla kuddası arka odada:

nasıl tutuyor ve nasıl uzatıyorlar birbirlerine
ve bu davranışta yalın ve ağırbaşlı haldeler.
Ellerinden yükselir işaretler;
bilmiyorlar bunları kendilerinin yaptığını

ve hep yeniden herhangi sözlerle
giriştiklerini, ne içip ve üleşmeye.
Çünkü hiç kimse yok orda, gizlice
burada dururken, gitmeyen her yere.

Ve oturmuyor mu aralarında hep biri,
kendisine korkarak hizmet veren anababasını,
geçmişe karışan zamanlarına atan?
(Onları satmak, ona artık çok uzak.)

YANGIN YERİ

KUŞKULU ilk güz seherinin
kaçındığı, kır evini daraltan,
kavruk ev ıhlamurları ardında kalan
yeni biri, boş. Varlığı daha bir yerin,

üstünde Tanrı bilir nereden çocukların
birbirlerine bağırıp paçavra kapıştıkları.
Ama hepsi susuyordu, ne zaman onun,
buranın oğlu, kızgın, yarı

küllenmiş kalaslardan kazan ve yamuk
yemlikleri uzun bir çatal daldan çekerse,-
sonra bir bakışla bir şey derce uyduruk
diğerlerini görmek için, diğerleriyse

sansın diye, burada ne bulunduğunu.
Çünkü artık olmadığından beri, ona öyle
garip geliyordu: Firavundan daha büyük efsane.
Ve o farklıydı. Sanki uzak bir ülkenin oğlu.

KÜME

Paris

SANKİ biri acele bir demet çiçek toplarken:
düzenliyor rastlantı bir telaş yüzleri,
esnetiyor onları ve sıkıştırıyor yeniden,
yakalıyor uzak ikisini, salıveriyor yakın birini,

birini bununla değiştirip, şişiriyor birisini baştan,
atıyor bir köpeği, ot gibi, karışımdan
ve çekiyor, aşağıdan bakanı, sanki karmaşık
saplar ve yapraklar arasından, başından öne

ve bağlıyor onu ufacık kenarda;
ve uzanıyor yine, değiştiriyor kaydırıp
ve zamanı var yalnız, gerisin geri atlayıp

görünüşte hasırın orta yerine,
bir an sonra onun üzerinde
tüysüz gülleci ağırlığını kaldırır.

YILAN OYNATMA

PAZARYERİNDE, salınarak, yılancı
kabak kavalı çalınca, cezbeder ve uyutur,
olasıdır, bunu işiten birini oynatıcı
kendine çeker, etraf tam bir uğultudur

kulübelerden, çıkıp ordan girer kaval sesine,
çalar ister, çalar ister, çalar ister ve erişir,
sürüngenin sepetin içinden dikilmesine
ve dikilen o sesten okşanarak gevşekleşir,

değişerek hep daha baş döndürücü ve daha kör
ürkütüp gerenle ve sonra çözenle -;
ve sonra bir karış yeter: böylece Hintli, bak gör,
sana bir yabanı telkin eder,

orada öleceksin. Sanki abanmaktadır
gök kor halinde üstüne. Bir çatlak
suratını çizer. Baharat konmaktadır
senin kuzeyli hatırana,

bir yararı yok sana. Hiçbir kuvvet korumaz seni,
güneş kaynatır, humma gelir ve yakalar;
nispet sevinciyle dikleşir saplar,
ve yılanlarda zehir ışıldar.

KARA KEDİ

BIR hayalet, bakışının ses vererek
çarptığı bir yere benzer;
ama orda, bu siyah tüylere değerek
senin en güçlü bakışın erir:

bir kudurgan gibi, tam bir çılgınlık
halinde siyahı ezerse,
aniden soluk kesen döşemesinde
bir hücrenin biter ve buharlaşırsa.

Ona herhangi bir zaman değen bütün bakışları,
kendinde gizlemektedir sanki,
üstüne tehditle ve bıkkın
tüylerini ürpertme ve öyle uyumak için.
Ama birdenbire çevirir, uyandırılmış gibi,
suratını ve doğrudan seninkine:
ve orda rastlarsın kendi bakışına jöleli
amberinde onun yuvarlak göztaşlarının
beklenmedik şekilde yine: sarılmış
nesli tükenmiş bir böcek gibi.

PASKALYA ARİFESİ

YARIN bu, yığın yerleşimle
aşağıda koygun limana doğru itilen,
derin çentikli sokaklardan
aydınlık altını ayin alaylarının geçecek;
paçavralar yerine miras kalan
yatak örtüleri esmek isteyecek
hep daha yüksek balkonlara gerilen
(akarsuda yansıyormuş gibi).

Ama bugün çekiç vuruyor tokmaklarda
her an iyice yüklü biri,
ve daima aldıkları yeni şeyleri taşıyorlar;
yine de duruyor tezgâhlar hâlâ dolu.
Köşede gösteriyor parçalanmış bir
öküz taptaze iç çeperlerini,
ve bayraklarla sona eriyor bütün koşular.
Ve sanki bin kurbandan bir stok

sıralarda sıkışıyor ve çepçevre direklere asılıyor,
itip kakıyor, dalgalanıyor, yuvarlanıyor bütün
kapıların loşluğundan, ve esneyen
karpuzların önünde ekmekler uzanıyor.
Hırs ve eylem dolu ölü olan;
oysa çok daha sakin genç horozlar
ve asılmış duran tekeler
ve en sakinleri de kuzular,
oğlanlar onları omuzlarında taşırken,
atılan adımlardan uysal baş sallarlar;
o esnada duvardaki camekânlı
İspanyol Meryem'in ziyneti
ve alınlıklardaki gümüş
ışıklar-önhissiyle daha parlak
ışıldar. Ama üstteki pencerede
görülür seyir müsrifi bir maymun
ve seri davranışlarla kurumlu bir
tavır içinde uygunsuz hareketler yapar.

BALKON

Napoli

DARLIĞINDAN, yukarda, balkonun
istiflenmiş sanki bir ressam tarafından
ve derlenmiş sanki bir demet
yaşlanan yüzlerden ve oval,
akşam durusunda, görünür daha ideal,
daha dokunaklı ve sanki bir ebediyet.

Bu birbirlerine yaslanmış
kızkardeşler, onlar uzaktan
umarsız birbirlerine hasret duyarmış
gibi, dayarlar yalnızlığı yalnızlığa;

ve erkek kardeş törensel
susmayla, kapanmış, beceri dolu,
ama bir an tarafından uyumlu
anneyle karşılaştırılır fark ettirmeden;

ve bu arada, vefat etmiş ve upuzun,
artık çoktan kimseyle akraba değil,
bir ihtiyar kadın maskesi, ulaşılmaz,
sanki düşmekte o bir elle
durdurulmuş, bu arada bir ikinci
daha soluk, sanki daha da kayar gibi,
aşağıda giysilerin önünde yandan asılı

çocuklar simasından,
bu sonuncudur, denenmiş, rahmetli,
çubukların tekrar üstünü çizdiği
belirlenemez gibi, henüz değil gibi.

GÖÇMEN GEMİSİ

Napoli

DÜŞÜN: biri hummalı ve kıpkırmızı kaçmakta,
ve zafer kazananlar onun peşinde,
ve yapıyor kaçan birdenbire
bir an ve beklenmedik şekilde
yüzlerce kişiye karşı bir geri dönüş -: öylesine
attı kendini yemişler alev saçmakta
hep yeniden mavi denize:

onları yavaş portakal teknesi
geçip götürdüğü zaman büyük
gri geminin yanına, ona diğer küçük
tekneler, sarsıla sarsıla, uzatıyordu balıkları, ekmeği, -
bu arada, alay dolu, kucağına yük yük
kömür alıyordu, ölüm gibi açık.

MANZARA

SON kez gibi, bir an içinde
yığıldı bayırlardan, evlerden, parçalarından
eski göklerin ve kırılmış köprülerden,
ve öteden, yazgıdan gibi,
gün batımı isabet etmiş,
suçlanmış, yarılmış, açık -
bitiverse orda yerleşim trajik olarak:

düşüvermese birdenbire yara yerine,
içinde akarak, gelen saatte
o damlası serin mavinin,
geceyi hemen akşama karıştırarak,
öylesine ki uzaktan tutuşturulan
usuldan, kurtulmuş gibi, söner.

Sakindir kapılar ve kemerler,
saydam bulutlar dalgalandı
soluk ev silsileleri üzerinde
karanlığı çoktan emmişlerdir;
ama aniden aydan bir ışık
kayıp gelmiştir, aydın, sanki bir
başmelek bir yerde kılıcını çekmiştir.

ROMA KIRSALI

ASLINDA, yüksek kaplıcalar düşüyle,
uyumayı yeğleyen tıklım tıklım kentten,
gider gömütler yolu hummalı ateşe;
ve pencereler son çiftliklerden

bakarlar ona kötü bir nazarla.
Ve bunlar hep onun ensesindedir,
o giderken, sağı solu mahvederek,
dışarlarda nefes nefese yakarak

kendi boşluğunu göklere kaldırana dek,
telaşla etrafına bakınır, onu nişanlayan
pencere var mı diye. Geniş su

kemerlerine gelmelerini işaret ederken,
verir gökler onunki karşılığında
kendi boşluğunu, ondan daha uzun yaşayan.

DENİZ ŞARKISI

Capri. Piccola Marina

EPESKİ esim denizden,
deniz rüzgârı gecede:
kimseye gelmeyeceksin;
biri uyanırsa,
bakmalı çaresine, nasıl
dayanacak sana:
epeski esim denizden,
esiyor
sanki yalnız epeski külte için,
salt genişlik
yırtarak uzaklardan içeriye...

Oh, nasıl hissediyor seni
serpilen bir incir ağacı
yukarda ayışığında.

GECE YOLCULUĞU

Sankt Petersburg

PARLAK tırıslarla
(siyah, Orloff'ların tavlasından) -,
yüksek ayaklı şamdanlar arkasında
kentingececepheleri kalmışken, çekilir,
sessiz ve artık hiçbir saate uymadan -,
gittiğimiz, hayır: yittiğimiz ya da uçtuğumuz zaman
ve ağır duran saraylar yanından kıvrıldığımızda
Newa-Quais'in[21] esimine,

---

(21) Neva nehri sahilleri.

çekiminde uyanık gecenin,
yeri de göğü de olmayan, -
bekçisiz bahçelerden mayalanarak
taşan Ljetnij-Ssad'dan
yükseldiği zaman, taştan figürleri
ufalarak baygın çizgileri
arkamızda yok olurken, gidiyorduk -;
o zaman bu kent varolmayı
bıraktı. Birdenbire itiraf etti,
hiçbir zaman olmadığını, huzurdan başka
bir şey dilemeden; onu ele veren kargaşası
aniden çözülüveren bir şaşkın gibi,
ve yıllardır hastalıklı
hiç mi hiç sağalmayan bir düşüncenin,
hiç düşünmemesi gereken: granit -
boş sallantılı beyinden
düştüğünü duyumsuyor, onu artık görmeyinceye dek.

PAPAĞANLI PARK

Jardin des Plantes, Paris

TÜRK ıhlamurları altında, çiçekte, çimen kenarında,
yurtsamalarından sessiz salınan tüneklerde
nefes alıyor Ara'lar ve biliyorlar yurtlarını,
onlar görmeseler bile, değişmeyen toprakları.

Telaşlı yeşilde yabancı, sanki bir geçit töreninde,
nazlanıyor ve düşünüyorlar burada yazık bize diye,
ve yeşim ve yadeden değerli gagalarıyla
gri bir şey çiğniyor, yavan bulup savuruyorlar.

Yerde alık güvercinler topluyor onların sevmediklerini,
yukarda alaycı kuşlar eğilirken
israf edilmiş nerdeyse boş iki yemlik arasında.

Ama sonra salınırlar yine ve uyuklarlar gözetirken,
oynarlar yalan söylemeyi seven koyu dillerini,
dalgın bukağı halkalarında. Tanık beklerken.

PARKLAR

I

DURDURULMAZ yükseliyor parklar
usulca dağılan yitip gitmekten;
göklere boğulmuş, hâlâ yaşarlar
fazla güçlü kalanlar geçmişten,

açık çayır düzlerinde
yayılmak ve geri çekilmek için,
daima aynı hâkimane
çabayla, onun korumasında sanki,

ve tükenmez getirisini
kral büyüklüğünün daha çoğaltarak,
kendinden çıkıp, yine kendine dönerek:
lütufkâr, gösterişli, erguvanî ve görkemli.

II

Sessizce hıyabanlardan
duygulanmış, sağda ve solda,
izleyip yürü devam
işaretini bir elin,

girersin birdenbire
birlikteliğine
gölgelik bir suyun
taştan dört sırayla;

kendiliğinden geçip giden,
ayrıştırılmış bir zamana.
Üstünde artık hiçbir şeyin
durmadığı bir ayaklığa,

kaldırıp korsun derin
beklentili bir nefesi;
karanlık pruvadan inen
gümüş damlama seni

hemen kendinden sayar
ve konuşmaya devam ederken.
Ve sen hissedersin kendini duyar
taşlar altında, ve kıpırdamazsın.

III

HAVUZLARDAN ve çevrili ufak göllerden
daha hâlâ saklı tutulmakta sorgusu
kralların. Beklerler altında peçelerin,
ve her an monsinyör doğrusu

gelip geçebilir; ve o zaman isterler
kralın kaprisini ya da yasını hafifletmek
ve mermer çerçevelerinden
nakışlı eski halıları tek tek

aşağıya indirmek, sanki bir yerden gibi:
yeşil zemin üstünde, gümüş, pembe, gri,
sunulmuş beyaz ile ve hafif dalgalı mavi
ve bir kral ile bir kadınla
ve çiçeklerle kıvrımlı zincef içinde.

IV

VE doğa, ulu ve sanki yaralar
gibi yalnızca kararsız yaklaşıklığı,
aldı bu krallardan yasalar,
kendisi kutlu, *Tapis-vert*'ini[22]

ağaçlarının düş ve abartısından
yığmak için kabarık yeşilden
ve akşamları tanımlamasından
sevgililerin hıyabanlara elden

resimlemek için yumuşak fırçayla,
bu sanki vernik berraklığında bir
gülümseme parlayarak içermekte:

doğaya bir sevgili, bu en büyük değildir,
ama kendilerinden onu vermekte,
gül dolusu aşk-adasında
büyütmek için daha büyük birine.

---

(22) Yeşil halı: çim.

V

HIYABAN ve şahnişin tanrıları,
hiçbir zaman tam inanılmayan tanrılar, ki
yaşlanırlar dümdüz budanan yollarda,
en fazladan gülümsenen Dianalar
kralsal av sanatı

rüzgâr gibi yükselen seherleri bölerek
patlak verdiğinde, vakitsiz ve ivedileyerek -;
en fazladan gülümsenen, ama hiç

yakarılmayan tanrılar. Tumturaklı
mahlaslar arkasında
gizlenerek çiçek gibi açıldı ya da yandı, -
hafif eğilen, gülümseyip uygulanan
tanrılar, hâlâ bazan arada sırada

bir zamanlar bahşettiklerini verirler,
çiçeklenmesi tutkun bahçeler
onlardan soğuk tavırlarını alınca;
ilk gölgelerden salt sarsıldıkları
ve vaat üstüne vaatte bulunduklarında,
hepsi de sınırsız ve belirsiz.

VI

DUYUMSUYOR musun, hiçbiri bütün
yolların durmuyor ve ilerlemiyor;
sakin merdivenlerden düşüyor,
hiç denecek kadar eğilimle
sessiz öteye çekilerek,
bütün teraslardan
yollar, yığınlar arasında
yavaşlayıp yöneltilerek,
geniş havuzlara kadar,
orada (sanki bir benzeri var)
zengin park onları armağan verir

zengin uzama: birini,
ışınlar ve yansımalarla
mülkünün içine işler,
bunun her yanından
genişlikler getirir,
kapanan gölcüklerden
bulutlu akşam eğlencelerine
göklere doğru süzülür.

VII

AMA kavkılar, içinde Nayadlar
yansıması, artık yunmazlar,
boğulmuş gibi yatar, pek çarpık;
hıyabanlar korkuluklar
ile uzakta sanki kapanık.

Daima gider bir nemli yaprak dökümü
havadan yere basamaklardan iner gibi,
her kuş ötüşü kargıştan gibi,
ağulanmış gibi her bülbül.

Bahar bile orda artık verici değil,
bu çalılar inanmıyor ona;
isteksiz donuk kokuyor, yaşama derdinde
bayat yasemin

eski ve dağılanla karışık.
Seninle birlikte yaklaşıyor bulut gibi sivrisinek,
sanki senin arkanda birden mahvedilecek
her şey ve silinecek artık.

TASVİR

FERAGAT eden yüzden
büyük acıların düşmüyor hiçbiri,
taşıyor yavaşça trajedileri
boyunca hatlarının güzel buketini solgun,
karışık derlenmiş ve neredeyse çözük;
bazan, bir fulya çiçeği gibi, düşük
yitmiş bir gülümseme ordan yorgun.

Ve aldırmadan geçiyor üzerinden,
yorgun, güzel kör ellerle,
biliyorlar, onu bulamayacaklar diye, -

ve uyduruyor bir şeyler, içinden
sallanıyor yazgı, istenen, herhangi bir,
ve ona veriyor ruhunun anlamını kendinden,
olağanüstü bir şey gibi kaçsın diyedir:
bağırması gibi bir taşın -

ve bırakıyor, yukarıya kalkık çenesinden,
bütün bu sözleri düşmeye,
onlarsız kalarak; hiçbiri bile
acılı gerçeğe uygun,
onun tek sahip olduğu şeye,
ayaksız bir kap gibi onu
tutmak zorunda, şöhretinden öteye
ve akşamın gidişinden epey yukarılara.

VENEDİK SABAHI

Richard Beer-Hofmann'a ithaf

PRENS gibi nazlandırılmış pencereler görür daima,
kimi zaman bizi uğraştıran şeyleri:
kent, her defasında yeniden, bir duygu seline
gökten bir ışıltı vurduğu yerde,

oluşur herhangi bir zaman olmaksızın.
Her bir sabah ona, dün taşıdığı opalleri
önce göstermeli, ve yansıtılan resimlerin
dizilerini kanaldan çekmeli
ve onlara öbür seferleri anımsatmalı:
sonra kendini ancak o zaman verir ve kendine gelir

Zeus'u karşılayan bir doğa tanrıçası gibi.
Küpe tınılar kulağında;
o ama kaldırır San Giorgio Maggiore'yi[23]
ve gülümser kayıtsız o güzel şeye.

---

[23] Venedig'te bir ada, aynı adı taşıyan kilise.

VENEDİK'TE SONGÜZ

ŞİMDİ sürüklenmiyor artık kent bir olta yemi gibi,
yüze çıkan bütün günleri avlayan.
Sırça saraylar tınılar daha kırılgan
senin bakışına. Ve bahçelerden sarkar

yaz bir kukla sürüsü gibi
baş aşağı, yorgun, katledilmiş.
Ama eski orman iskeleti zeminden
istenç yükselir: sanki bir gecede

derya generali kadırgaları
ikiye katlamalı uyanık tersanede,
katranlamak için erte seher havasını

bir donanmayla, hamla vurarak
sokulan ve aniden, bütün bayraklarla içtimaya çağırarak,
en büyük rüzgârı alan, parlak ve tersine.

SAN MARCO

Venedik

OYULMUŞ gibi kabarık
ve altınsı kobalt maviye dönük, bu içte,
yuvarlak çeperli, kaygan ve enfes yağlanık,
bu devletin karanlığı kaldı hiçte

ve gizliden yığıldı, dengesi olarak
ışığın, kendini bütün her şeyiyle
öyle çoğaltır ki, yok olurlar nerdeyse -.
Ve birden kuşkulanırsın: gerçek mi yok olmak?

ve katı geçidi itersin geriye,
madende bir yol gibi, asılıdır oyuğun
revnağına yakın; ve tanırsın

aydınlığını görünümün; ama bir biçimde
mahzun ölçerek yorgun süresini
aşımına yakın dörtlü koşumun.

BİR DOCA

YABANCI elçiler gördüler, nasıl hasistiler
onunla ve onun yaptığı her şeyle;
onu kendi büyüklüğüne körüklediler,
kuşattılar aynı zamanda altın arabayı

gözcüler ve sınırlayıcılarla gittikçe daha fazla,
korkarak, iktidar üstlerine abanmasın diye,
(aslan bakar gibi) onun içinde
dikkatlice besledikleri. O ama,

korumasında yarı kapalı duyularının,
farkında değildi bunun ve düşünmedi bir an,
daha büyük olmak için. İçindeki yüksek makamın
alt edeceğini sandığı şeyi,
o kendisi altetti. Yaşlı başı içinde
yenilmişti. Çehresi gösteriyordu nasıl.

LAVTA

Ben lavtayım. Betimlemek istersen
bedenimi, güzel kavisli şeritleri:
konuş, sanki yumru bir inciri
anlatıyormuş gibi. Abart dilersen

içimde gördüğün karanlığı. Tullias'ın [24]
karanlığıydı o. Hayasında o kadar
fazla değildi, ve onun ışıklı saçının
aydınlık bir odaydı görünümü. Bazan alırdı

benim yüzeyimden biraz ahenk
kendi yüzüne ve şarkı söylerdi bana.
Sonra gerdim kendimi onun güçsüzlüğüne denk,
ve sonunda benim içim geçti artık ona.

---

[24] Çiçero'nun kızı.

MACERACI

I

NE ZAMAN *varolanların* arasına
karışsa: beklenmeyen, *görünürdü*,
tehlikelerin parlaklığıydı etrafında
ihmal edilen mekânda, yürürdü

gülerek onun içinden, kaldırmak
için bir düşeşin şemsiyesini:
bu sıcak yelpazeyi, düşmesini
demin görmek istediği. Ve kimse varmak

istememişse onunla pencere boşluğuna
(orada parklar hemen rüyasallığa
yükselirdi, orayı işaret eder etmez),
yürürdü sallanarak oyun masasına
ve kazanırdı. Ve vazgeçmez

bakışların hepsini alıkoymaktan,
kendisine çaresiz ya da sevecen değen,
ve aynaya düşenleri de, aynı saymaktan.
Karar verdi uyumamağa bu gece de

son uzun gece gibi, ve büktü
bir bakışı saygısız kendisininkiyle
şöyleydi: sanki güllerden
çocukları vardı, bir yerde onlar büyümüştü.

II

O günlerde – (hayır, hiç yoktular),
sel en alttaki zindanını elinden
alınca, sanki onun değilmiş gibi,
ve onu, yükselerek, taşlarına
buna alışık kemerin ittiği zaman,

aklına aniden o isimlerden biri
yine düştü, çok zaman önceki adları.
Ve anladı yine: yaşamlar gelirdi,
o çağırınca; uçar gibi

gelirlerdi: hâlâ sıcak yaşamları ölülerin,
o bunları, daha sabırsız, daha tehdit altında
yaşamaya devam etti tam ortasında;
ya da sonuna dek yaşanmamış yaşamları,
ve bildi onları yükseltmeyi,
ve bir anlamları oldu yine.

Çoğun hiçbir yeri güvenli değildi,
ve titredi: Ben - - -
ama bir an geçmeden benzerdi
bir kraliçenin sevgilisine.

Hep yeniden bir varoluş mümkündü:
yazgılarını hayata başlamış oğlanların,
onlar, sanki cesaret göstermemişler,
koparılmışlardı, reddetmişler,
ele alır ve onları kendi içine çekerdi;
çünkü bir defasında yalnızca türbesinden
bu vazgeçilmişlerin geçmişti,
ve orda olanaklarının rayihası
asılı duruyordu yine havada.

ŞAHİNCİLİK

KAYSER olmak, başkalaşmadan bir çok şeyi
aşmak demektir gizli eylemle;
şansölye gece kuleye girince,
buldu *onu*, av kuşunu yetkin geri getirmenin
cesur hükümran düşüncelerini

eğilmiş yazıcıya söylerken;
çünkü ıssız salonda
kendisi gecelerce ve çok defa
henüz alışılmamış hayvanı taşımıştı,

yabancı idiyse o, yeni ve mayalanmış.
Ve o zaman hiç kaçınmamıştı,
içinde uç veren tasarıları,
ya da sevecen anıların
derincederin iç çan sesini
hiçe saymaktan, o ürkek yavru

şahin adına, onun kan ve kederini
anlamaktansa, kendini çekmedi.
Karşılığında o da birlikte havalanmış gibiydi,
beylerin övdüğü kuş,
şaşaayla elden fırlatılmış, yüksekte
birlikte hissedilen bahar sabahında
bir melek gibi balıkçıla çullanınca.

CORRİDA [25]

In memoriam Montez, 1830

NERDEYSE küçük, Toril'den[26]
kaçınca, gözü ve kulağı ürkülü,
ve inadını *Picador*'un[27]
ve kuşak çengeli oyun gibi

sindirdiğinden beri, fırtınalı cisim
büyüdü – bak: hangi kütle,
yığıldı eski siyah kinle,
ve baş bir yumruk gibi sıkılı,

birine karşı oynayarak değil artık,
yok: kanlı şerit kargı geçirerek
arkasında devrilen boynuzların, bilerek
ve sonsuzluktan gelerek ona karşılık,

---

[25] Boğa güreşi.

[26] Sanal, yitik ülke.

[27] Atlı torero.

altın ve açık eflatun gülipek içinde
birden geri dönen ve, arı oğulu
gibi ve sanki o an acı çekmekte,
koltuğunun altındaki şaşkını
geçirir, - bakışlarını o esnada candan
bir kez daha kaldırır, hafif dönük,
ve sanki dışarda o çevre parlaklığından
ve karanlığından yere serilmekte
ve göz kapaklarının her hareketinde,

geniş yürekli, garez bilmeksizin,
rahat, kaygısız, kendinden emin
yeniden yuvarlanıp gelen büyük
dalgaya yitik darbenin üstünde
kılıcını nerdeyse müşfik indirmeden önce.

DON JUAN'IN ÇOCUKLUĞU

İNCELİĞİYLE, hemen neredeyse kesin,
kadınlarda kırılmayan yaydı;
ve bazan, alnından artık çekinmeksizin,
bir eğilim çehresinden kaydı

ordan geçmekte olan birine, ona
yabancı eski bir resmi örten birine;
gülümsedi. Artık benzemiyordu ağlayana,
kendini karanlığa çekip dökülene.

Ve yepyeni bir özgüven onu
sık sık avuturken ve neredeyse şımartırken,
ciddi katlanıyordu kadınların bütün bakışına,
ona hayranlık duyan ve onu etkileyen.

DON JUAN'IN SEÇİMİ

VE melek ona vardı: Hazırla
kendini bana tam. Ve işte emrimdir.
Çünkü, kim onları çiğneyip aşarsa,
yanlarında bulunan en tatlıları
acı yapanları, o bana gerekir.
Gerçi sen de daha iyi sevemezsin,
(kesme sözümü; yanılıyorsun),
ama ateşlisin, ve yazılıdır,
bir çoğunu yönelteceğin
bu derin kabulün
bulunduğu yalnızlığa. Al içeriye
benim sana ayırdıklarımı,
büyüyerek Eloyze'yi
aşsınlar ve sesini bastırsınlar diye.

SANKT GEORG

VE onu bütün gece
çağırmıştı, diz çökmüş, zayıf
uyanık bakire: bak, bu ejder,
ve bilmem, niçin nöbet bekler.

Ve o an sabah alacasından çıktı
kula at üstünde, ışılı miğfer ve zırhı,
ve gördü kızı, üzgün ve büyülenmiş
diz üstünden yukarı baktığını

ihtişama doğru, yani ona.
Ve o atıldı parlayarak ülkeler boyu
havaya kalkmış çift elliyle aşağı doğru
tehlikenin üstüne,

pek korkunç, yine de yakarılmış.
Ve kız diz çöktü daha da dizüstü, eller
daha sıkı kavuşarak, onu kazansın diye;
çünkü bilmiyordu, kazanır ancak,

kimi, onun saf ve razı olan yüreği,
tanrısal refakatin ışığı içinden
aşağı çekerse. Kavgasının yanında
duruyordu, duran kuleler gibi, kızın duası.

BALKONDAKİ BAYAN

BİRDENBİRE girer, rüzgâra bürünür,
aydınlığa aydın, çekip alınmış gibi,
oda şimdi perdahlanmış gibi
onun ardından kapıyı doldurur

karanlık zemini gibi bir kamenin,[28]
kenarlardan bir ışıltı süzülüp girer;
ve düşünürsün akşam olmadı diye,
o dışarı çıkmadan önce, parmaklığa

kendinden biraz daha koymak için,
elleri de, - salt hafiflemek için:
tıpkı gökyüzüne sıra sıra evlerden
uzatılmış, her şeyden iletmek için.

---

(28) Renkli kabartma taş.

KESTANELİ BULVARDA BULUŞMA

ONA girişin yeşil karanlığı
ipek bir palto gibi üstüne verildi
alıp onu sonra düzeltti: sanki
öbür saydam uçta, yaygınlığı,

yeşil güneşten, yeşil dilimlere benzer,
beyaz tek bir cisim
ışıldadı, sanki uzun süre uzak kalmak ister
ve sonunda, inip gelen ışıklar her
adımda dalga dalga içine çeker,

aydınlık bir değişmeyi üstüne çekmek için,
sarışın da ürkek arkaya koştu.
Ama birdenbire gölge derin koyulaştı,
ve yakın gözler duruyordu açılmış

yeni belirgin bir yüzde,
sanki bir surette duruyordu
o an, tekrar bölünürken:
önce daima vardı, ve sonra yok oldu.

KIZKARDEŞLER

BAK, nasıl da aynı olanakları
farklı taşıyor ve anlıyorlar,
sanki insan çeşitli zamanları
görüyor iki eşit odadan geçerken.

Her biri diğerine destek olduğunu
düşünürken, aslında yorgun ona dayanıyor;
ve yararlanamazlar birbirlerinden,
çünkü kan üstüne kan koyarlar,

birbirine eskisi gibi müşfik dokunurken
ve denerler, hıyaban boyunca
götürülme ve götürme hissini
ah, aynı değil yürüyüşleri.

PİYANODA ALIŞTIRMA

YAZ vızıldıyor. Öğle sonrası yoruyor;
soludu şaşkın yelli giysisini
ve koydu esaslı etüte
sabırsızlığını bir gerçeğin,

gelebilirdi: yarın, bu akşam -,
belki vardı da yalnız gizliydi;
ve pencereler önünde, yüksek her şey kapsam
içinde, alımsadı birden nazenin parkı.

Hemen kesti; dışarıya baktı, kavuşturdu
kollarını; uzun bir kitap arzuladı -
ve birden yasemin kokusunu attı
öfkeyle geriye. Sandı, ondan inciniyordu.

SEVEN KADIN

BU benim pencerem. Demin
öyle rahat uyandım.
Süzülüyorum sandım.
Nereye kadar uzanıyor yaşamım,
ve nerede başlıyor gece?

Sanabilirim, her şeyin
hâlâ Ben olduğunu çepçevre;
saydam bir kristalin
derinliği gibi, dilsiz ve gölgede.

Yakalayabilirim yıldızları bile
içimde; öyle büyük
görünüyor bana kalbim; seve seve
bıraktı onu yine

belki sevmeye,
belki bağlanmaya başladığım.
Yabancı, hiç betimlenmemiş gibi
bakıyor bana yazgım.
Nedir bu sonsuzluk
altına serilmişliğim,
sanki hoş kokulu çayırlık,
oraya buraya devinmişliğim,

çağırarak aynı zamanda ve korkak,
biri çağrıyı duyar diye,
ve bir başkasında batmak
yargısı üzerinde.

GÜL İÇİ

Nerede bu içe
uyan dış? Hangi acı
üstüne serilir bu keten?
Hangi gökler yansır içinde
iç denizinde
bu açık güllerin,
bu tasasızların, bak:
nasıl çözük boşta
duruyorlar, hiç titreyen
bir el onları dökemez gibi.
Nerdeyse kendilerini
tutamaz durumdalar; bir çoğu taşar
ve akar
öteye iç uzamdan
günlerin içine, o günler
hep daha dolu, hep daha dolu kapanır,
bütün yaz sonunda bir oda
oluncaya kadar, bir düşte bir oda.

SEKSENLİ YILLARDAN HANIM SURETİ

BEKLEYİP duruyordu ağır kıvrımlı
koyu atlas duvar örtüleri yanında,
yanlış tutkuların bir şatafatı
sanki üstünde toplanmakta;

daha dün gibi yakın kızlık yıllarından beri
değiştirilmiş gibi bir başkasıyla;
yorgun topuz saçların altında,
pliseli tuvaletler içinde çaylak
bütün kıvrımlar dinliyor sanki

özlemini ve eğreti tasarımını,
hayatın nasıl devam edeceğine dair:
değişik, daha gerçek, romanlardakine benzer,
tutkun ve ve hain zahir, -

önce ziynet kutularına bir şeyler
koymalı, kendini kokusunda
anıların uyutmak için;
en sonunda günlük için
bir başlangıç bulmaya, daha yazarken
anlamını yitirmeyen ve yalan olmayan,
ve bir gül yaprağı taşıyan
ağır ve boş madalyona koyarken,

her nefesin üstünde yatan.
Bir kere pencereden el sallasa;
bu zarif el, yeni yüzük takan,
bu yeterdi ona aylarca.

AYNA KARŞISINDAKİ HANIM

BİR uyku içkisi baharatında
gibi çözüyor berrak sıvı
aynada yorgun tavrını;
ve koyuyor gülümsemesini tüm oraya.

Ve bekliyor, sıvı çıksın diye
oradan; sonra döküyor saçlarını
aynaya ve, şahane
omzu kaldırarak tuvaletten,

içiyor sakin kendi suretinden. İçiyor,
bir âşık esrikliğinde ne içerse,
sınayarak, kuşku dolu, ve el ediyor

önce hizmetçi kıza, dibinde aynasının
ışıklar bulunca, dolaplar ve
bulanıklığını sonraki bir saatin.

YAŞLI KADIN

BEYAZ kızarkadaşlar bugünün ortasında
gülüp dinliyor ve yarını tasarımlıyorlar;
istifini bozmayan kişiler tartıyor öte yanda
yavaştan özel ne dertleri var,

niçini ve ne zaman ve nasılı,
işitilir dedikleri: Sanıyorum -;
ama tepe hotozunda onun
emindir o, biliyor hasılı,

onların yanıldıklarını, bunlar ve hepsi.
Ve çene, çökerken dizlerine,
dayanır beyaz mercana,
örtüyü alna uyarlar.

Bir kez ama, bir gülüşmede,
zıplayan gözkapaklardan iki uyanık
bakış çeker ve gösterir bu sert şeyi,
nasıl gizli bir bölmeden
güzel miras kalan taşlar alınır.

DÖŞEK

BIRAK düşünsünler, özel hüzün
içinde çözüldüğünü, birinin orda edindiğinin.
Oradan başka hiçbir yerde yok bir tiyatro;
indir yüksek perdeyi öteye -: o zaman çıkar

sonsuz bir şarkı söylemeye başlayan
geceler korosunun önünde
uzanık oldukları o saat sahneye
ve giysisini yırtar ve yakınır,

diğerinin adına, o saat adına,
geride karşı koyan ve yuvarlanan;
çünkü onu kendiyle susturandı.
Ama o yabancı saatin üstüne

eğildiği için: vardı üzerinde,
bir zamanlar sevgilide bulduğu şey,
ancak öyle tehditkâr ve öylesine kocaman bağlı
ve bir hayvanın içine çekilmiş gibi uzak.

YABANCI

ÖZENSİZ, en yakınlar ne düşündüler,
yorgun hiç sormaya kalkmadan,
yine çekip gitti; yitirdi, terketti bakmadan -.
Çünkü böyle yolculuk gecelerine

başka türlü bağlıydı her aşk gecesinden.
şahane olanları uykusuz geçirdi,
güçlü yıldızların kapladığı
dar uzakları ayırıp yayardı
ve dönüşürdüler bir savaş gibi;

diğerleri, aya serpilmiş köylerle
olanlar, uzatılan ganimetlere benzer,
ortaya çıkanlar, ya da sakınılan
parklarla yüce makamlar gösteren,
orada eğilmiş başla bir an
oturmayı severdi, derinden bilerek,
hiçbir yerde kalınmayacağını;
ve sonra ilk dönemeçte yine
yollar, köprüler, araziler gördü
abartılan kentlere dek.

Ve bütün bunları arzulamadan
iterek bırakmak, geliyordu ona yaşamının
zevkinden, mülkünden ve ününden daha fazla.
Ama yabancı meydanlarda her gün
çiğnenen bir çeşme taşının çukuru
bazan sanıyordu kendine ait.

GELİŞ YOLU

ARABANIN dönüşünde miydi bu hamle?
Kır yerinde mavi çanların yanında
anılarla dolu duran, barok
melek figürlerini kabul eden

ve tutan ve tekrar bırakan bakışta mıydı,
saray parkı kapanarak seferi sıkıştırmadan önce,
ona sürtünen, onu örten
ve birden serbest bırakan: çünkü kapı ordaydı

sanki onu çağırmış gibi,
uzun cepheyi bir çark etmeye zorladı,
ardından durdu. Parlayarak bir kayış

cam kapıdan indi; ve bir tazı çıktı
açılınca kapı, yakın taraflarını
aşağıya taşıyarak basık basamaklardan.

GÜNEŞ SAATİ

SEYREK bir nemli çürüme ürpertisi
uzanır bahçe gölgesinden, orada
damlalar birbirini dinler ve bir göçmen
kuş ses eder, mercanköşk ve kişniş
içinde duran ve yaz saatlerini
gösteren sütuna;

yalnız hanım (peşinden bir hizmetkâr
gelir) açık renk hasır şapkayla
kenarından eğilir eğilmez,
gölgelenir ve susar -.

Ya da bir yaz yağmuru
doğarsa dalgalı salınımından
yüksek ağaç tepelerinin, ara verir;
çünkü bilmez zamanı ifade etmeyi,
o zaman meyve ve çiçek parçalarında
aniden kızarır beyaz bahçe evinde.

HAŞHAŞ

SAPA yerde bahçede açıyor kötü uyku,
onda gizliden sokulanlar
genç yansımaların aşkını buldular,
gönüllüydüler, açık ve içbükey,

ve heyecanlı maskelerle sahneye çıkan
düşler, devsel kotürnler[29] aracılığıyla -:
bütün bunlar durur üstü camsı
incecik saplarda, tohum kabını

(uzun, tomurcuğu aşağı doğru taşıyarak,
solmaya yüz tuttuktan sonra) sıkıca kapalı kaldırırlar:
saçaklı çanakları birbirinden açarak,
hummalı biçimde haşhaş kapsüllerini sarar.

---

[29] Antik tiyatroda oyuncuların çok yüksek topuklu ayakkabıları.

FLAMİNGOLAR

Jardin de Plantes, Paris

AYNA suretlerinde Fragonard'ınki[30] gibi
aslında beyazlarından ve kızıllıklarından
sana bir şey verilmez, sunar gibi sanki biri,
kız arkadaşı hakkında şöyle diyen: uykudan

mahmurdu o hâlâ. Çünkü çıkarlarsa yeşile
ve dururlarsa, pembe ince bacaklar hafif dönük,
yanyana, açar gibi bir tarh içinde gömük,
büyülerler daha büyüleyici Phryne'den[31]

kendi kendilerini; gözlerinin akını
boyun uzatıp saklayıncaya dek böğürlerinde,
orada gizlidir siyah ve yemiş kırmızısı.

Birden ciyaklar bir kıskançlık kuşaneden;
onlar ama yeniden hayrete uzanırlar
ve adım atarlar tek tek içeri hayaliden.

---

(30) Jean-Honore Fragonard (1732-1802), Fransız ressam.

(31) Eski Yunan da güzelliği başdöndüren ünlü bir fahişe.

FARS GÜNÇİÇEĞİ

GÜLÜN övgüsü sana çok gürültülü
gelebilir kız arkadaşın için: al
o işlemeli otu ve bastır sesini
acilen fısıldayan günçiçekle

en sevdiği yerlerde çığırarak tanımadan
ona övgüler söyleyen bülbülün.
Çünkü bak: tatlı sözler geceleyin cümlelerde
nasıl duruyor sıkı sıkı birarada, hiçbir şey ayıramadan,
onların içinden sesliler uyanık laciverde
doğru rayiha saçarak sessiz gökdöşekten -:

öylece kapanıyor kavuşturulmuş kameriye önünde
belirgin yıldızlar ipeksi salkıma
ve karışıyorlar, o da nerdeyse silikleşerek,
sessizlik vanilya ile tarçına.

NİNNİ

BİRKEZ yitirirsem seni,
uyuyabilecek misin, ben
bir ıhlamur tacı gibi
üzerinde fısıltıya düşmeden?

Ben burada nöbet tutmadan ve
nerdeyse gözkapakları gibi, sözler
sermeden, uzuvlarına birer birer,
göğüslerine, ağzının üstüne.

Ben seni sarmadan
ve seni sana ait olanla
bir bahçe gibi yığınla
melisa ve yıldız anasonuyla komadan.

PAVYON

AMA çift kanatlı kapılar arasından bile
yeşil yağmur bulanığı camda
gülümseyen halin bir yansıması ve
o mutluluktan bir pırıltı sezinlenir,
o ki, oraya açılmayan bir yerde,
gizlendi bir zaman, nurlandı ve unuttu kendini.

Ama taş-hevenklerde bile hâlâ
artık dokunulmayan kapı üstünde
bir teşnelik var gizeme
ve suskun bir duygudaşlık buna -,

ve ürperirler bazan, yansıtılmış gibi,
bir rüzgâr gölgelenerek geçerse üstünden;
arma da, bir mektup üstünde gibi
pek fazla mutlu, ivedi mühüründen,

konuşuyor hâlâ. Ne denli az ürkütülürse:
her şey bilir hâlâ, ağlar hâlâ, acır hâlâ -.
Ve geçip giderken gözyaşından ıslak
sapa hıyabandan

duyumsanır daha uzun süre saçağında damın
durduğu o kül kaplarının, soğuk, yarık:
ama kararlı, hâlâ bir arada tutmaya arık
külünü eski ahların.

KAÇIRMA

SIK sık kaçardı çocukken
mürebbiyelerden, geceyi ve rüzgârı
(oldukları için içerde pek farklı)
dışarda görmek için başlarken;

ama hiçbir fırtına gecesi kesin
koca parkı etmemişti böyle paramparça,
parçaladığı gibi onu şimdi vicdanının,

aldı çünkü onu ipeksi merdivenden
ve taşıdı öteye, öteye, ötelerden...;

araba her şey oluncaya kadar.

Ve kokladı onu, siyah arabayı,
etrafında tutuk avlanma durur
ve tehlike var.
Ve buldu onu soğukla kaplanmış;
ve siyahla soğuk aynı zamanda içinde.
Sindi mantosunun yakasına
ve dokundu saçına, sanki burada kalacaktı,
işitti yaban bir yabancıyı derken:
Benyanındayımsenin.

PEMBE ORTANCA

KİM kabullendi pembeyi? Kim bildi hem,
onun bu salkımlarda biriktiğini?
Altın altında altınsızlaşan şeyler gibi,
kullanımda gibi, yitirirler kırmızılığı her dem.

Böyle bir pembe için hiçbir şey istemezler.
Kalır mı onlara ve gülümserler mi havadan?
Var mı onu sevecen teslim alan melekler,
solduklarında, yücegönülle sanki rayihadan?

Ya da feragat bile ederler ondan belki,
hiçbir zaman haberi olmasın diye solmasından.
Ama bir yeşil bu pembenin altından
kulak verdi, şimdi soldu ve biliyor her şeyi.

ARMA

BİR ayna gibi, uzaklardan taşıyarak,
sessizce içine alan, bu arma;
açık bir zamanlar, sonra katlanarak
üstünde bir suretin durma

o varlıkların, onlar bu soyun
genişliklerinde yaşar, artık itiraz etmeden,
şeylerinden, gerçeklerinden
(sağlar sol ve sollar sağ olsun),

itiraf eder ve gösterir ve söyler.
Üstünde, şan ve karanlıkla şekillenip,
durur sakin atkılı miğfer, muhtasar,

aşar onu kuyruklu mücevher,
çökerken tavanı, şikâyet edip,
zengin ve heyecan sarar.

BEKÂR OĞLAN

TERKEDİLMİŞ kâğıtlar üstünde lâmba
ve çepçevre gece tahta içine kadar
dolapların. Ve o yitirebilirdi kendini
şimdi onu içinde eriten soyuna;
sahipti sanki, okudukça daha fazla, onların,
onlar ama hepsi sahipti onun gururuna.

Kibirle kasıldı boş iskemleler
duvar boyunca, ve bir dolu özgüvenler
yayıldı uykulu möblelerde;
üstten boşaldı gece rakkaslı saate,
ve titreyerek aktı altın değirmeninden,
incecik öğütülmüş, onun zamanı.

Almadı onu. Ve ateşli bir şekilde altlarından,
sanki bedenlerinin altından çarşafları çekerce,
başka zamanları asılıp çekmek için.
Fısıltıya başlayıncaya kadar; (uzak olan neydi onun için?)
Övdü bu mektup yazıcılardan birini,
sanki mektup kendisineydi: Beni bildiğin gibi;
ve neşeyle vurdu dirsek kollarına.
Ayna ama, içi gittikçe sınırsız,
salıverdi sessizce bir perdeyi, bir pencere -:
çünkü orda duruyordu, nerdeyse tamam, hayalet.

YALNIZ ADAM

HAYIR: bir kule olsun kalbimden
ve onun kenarına konulayım:
orda yok artık başka hiçbir şey, bir kez daha acılar
ve söylenemezlik, bir kez daha dünya.

Bir şey daha aşırı boyutta,
kararan ve yine ışıyan,
son, hasretli bir yüz daha
hiç-dindirilemeyene kovulan,

en dış bir yüz daha taştan,
kendi iç ağırlıklarına tabi,
onu sessiz mahveden genişlikleri
zorlarlar, hep daha mutlu olmaya.

OKUYUCU

KİM tanıyor onu, bu, yüzünü
yere çevirip kaçıranı varoluştan ikinciye,
buna yalnız dolu sayfaları hızla çevirme
bazan zorla ara verir?

Annesi bile emin olmayabilir,
o mudur, şurda gölgesiyle
su verileni okuyan. Ve biz, saatler sahibiyizdir,
ne biliyoruz, o ne denli zeval buldu, güçlükle

bakışını kaldırana kadar: her şeyi üstüne kaldırarak,
aşağıda kitapta ne bulunduysa,
gözlerle, onlar almak yerine, vererek
tokuşturdular tam-dolu dünyayla:
sakin çocuklar gibi, yalnız oynayarak,
birdenbire varolanı algılarlar;
ama düzgün durmakta olan hatları,
evirtilmiş kaldılar daima.

ELMA BAHÇESİ

Borgeby-Gård

GEL hemen gün batımından sonra,
gör çim zeminin akşam yeşilini;
değil mi, uzun zaman boyunca
toplamış ve içimizde biriktirmişiz sanki,

onu şimdi hissedip anımsamaktan,
yeni umuttan, yarı unutulmuş sevinçten
hâlâ karışık karanlıkla içten,
düşüncelerde önümüze serpmek için

ağaçların altından sanki Dürer'in elinden çıkma,
yüz iş gününün ağırlığını
aşırı yüklü meyvelerde taşıyan,
hizmetle, sabır yüklü, deneyerek,

bütün ölçüleri aşan gibi,
hâlâ kaldırılabilir ve katılabilir,
istenirse gönüllü, uzun yaşam boyunca
yalnız o bir tek şey ve büyüyüp susulursa.

MUHAMMED'İN BERATI

O zaman ama saklandığı yere o ulu,
hemen tanınabilen: melek, girdiğinde,
dimdik, dosdoğru ve apaydınlık olan:
o an bütün talepleri bıraktı ve yakardı

kalmak için o yolculuklarından
içi karmakarışık tacir, buydu işi;
o hiç okumamıştı, ve işte şimdi
böyle bir kelâm, bir bilge için fazladan.

Melek ama, buyurgan, gösterdi durdu
ona, yazılı olanı elindeki kâğıtta,
ve usanmadı ve tekrar istedi: *Oku.*

O zaman okudu: öyle ki, melek eğildi.
Ve oldu hemen *okumuş* biri
ve başardı ve itaat etti ve yerine getirdi.

DAĞ

OTUZ altı kez ve yüz kez
yazdı ressam o dağı,
yıktı ve yine yerleştirdi
(otuz altı kez ve yüz kez)

o akıl almaz volkana,
mutlu, ayartı dolu, öğütsüz, -
cismi çizilmiş olan oysa
ihtişamına sınır koymadı:

bin kez bütün günlerden çıkarak,
benzersiz geceleri üstünden
düşürüp atarak, hepsi kıt gibisinden;
her sureti anında kullanarak,
yükselerek şekilden şekle,
ilgisiz ve geniş ve fikirsiz -,
birdenbire bilip, görüntü gibi,
her yarığın ardından yükselmek için.

TOP

SEN yuvarlak, iki elin ısısını
uçarken, yukarda, öteye verensin, tasasız
kendinin gibi; nesnelerde duramayanı,
onlar için pek kaygısız,

çok az şey ve yine de yeterince şey,
dışarda sıralanmış duran her şeyden
görülmez biçimde içimize kaymak için aniden:
bu senin içine kaydı, düşüşle uçuş arasındaki sen ey

hâlâ kararsız olan: yükseldiği zaman,
onu da sanki birlikte yükseğe kaldıran,
atışı kaçıran ve serbest bırakan -, ve eğilen
ve durup izleyen ve oynayanlara yukardan
birdenbire yeni bir yer gösteren,
onları bir dans figürü gibi düzene sokarak,

herkes tarafından beklenip arzulandığınca,
hızla, kolay ve süssüz, salt doğa olarak,
düşmek için yükselen eller çanağına.

ÇOCUK

ELDE olmadan onun oyununu
uzun uzun seyrederler; kimi zaman
terkeder değirmi olan yüz durumunu,
duru ve dolan bir saat gibi tamamlanan,

o ki başlar ve sonuna dek çalar.
Ama diğerleri saymazlar vuruşları,
hayat yorgunu, meşakkat bulanığı;
ve o nasıl katlanır, farkına varmazlar -,

nasıl her şeye katlanır, hem de, hâlâ
yorgun ufacık giysisi içinde
bekleme odasında gibi onların yanında
otururken ve kendi vaktini beklerken.

KÖPEK

ORDA yukarda bakışlardan bir dünya
resmi sürekli yenilenir ve geçerlidir.
Yalnız bazan, gizlice, bir şey gelir ve yanında
durur, bu resmin içinden bir

kez geçerken, salt altta, farklı, olduğu gibi;
yaban diye dışlanmamış ve sıraya konmamış,
ve bir kuşku içinde sanki kendi gerçeğini
unuttuğu resme terkederek,

yine de her defasında yüzünü
içeriye uzatmak için, nerdeyse bir yalvarışla,
hemen hemen kavrayarak, rıza ve anlayışla
ve yine de vazgeçerek: olmazdı sonra çünkü.

BÖCEKTAŞI

DEĞİL mi yıldızlar nerdeyse yakınında
ve ne var, senin sarmalamadığın,
bu sert skarabenin akik özünü
hiç tutamadığından dolayı

kalkanlarını aşağıya indiren
bu mekân olmadan, bütün kanında
götürmeye; hiçbir zaman daha ılımlı,
daha yakın, daha fedakâr değildi. Durmakta

binyıllardan beri bu böceklerin üstünde,
kimsenin gereksinmediği ve kesmediği yerde;
ve böcekler kapanır ve uyuklar
onun salınan ağırlığı altında.

BUDA'YA ULULAMA

MERKEZİ bütün merkezlerin, çekirdeği bütün
çekirdeklerin,
içine kapanan ve tatlanan badem, -
bunların hepsi bütün yıldızlara değin
senin yemişinin eti: sana selam.

Bak, duyumsuyorsun, artık hiçbir şeyin sana
asılmadığını;
sonsuzlukta senin kabuğun,
ve orda durur güçlü özsu ve ilerler.
Ve dıştan ona destektir bir ışınım,

çünkü tam yukarda senin güneşlerin
dolunur ve kıpkızıl döndürülür.
Ama çoktan başladı içinde senin,
varlığı güneşlerden öteye sürdürülür.

İÇİNDEKİLER

Önsöz: Yüzeyden Derine Şey-Şiir 7

YENİ ŞİİRLER

Erken Apollo 15
Kız Yakınması 16
Aşk Şarkısı 17
Eranna'da Sappho'ya 18
Sappho'dan Eranna'ya 19
Sappho'da Alkaios'a 20
Bir Genç Kızın Mezarı 22
Kurban 23
Doğulu Gün Şarkısı 24
Abişag 25
Talut Önünde David Şarkı Söylüyor 27
Yuşa'nın Diyet Meclisi 30
Kayıp Oğulun Terki 32
Zeytin Bahçesi 34
Pieta 36
Kadınların Şaire Şarkısı 37

Şairin Ölümü 38
Buda 39
L'Ange Du Méridien 40
Katedral 41
Cümle Kapısı 43
Gülbezek 46
Sütun Başlığı 47
Ortaçağda Tanrı 48
Morg 49
Tutuklu 50
Panter 52
Ceylan 53
Tekboynuz 54
Aziz Sebastian 55
Hayırsever 56
Melek 57
Roma Lâhidi 58
Kuğu 59
Çocukluk 60
Şair 61
Doruk 62
Bir Kadın Yazgısı 64
Nekahetteki Kadın 65
Ergin Kadın 66
Tanagra 67

Kör Olan Kadın 68
Bir Yabancı Parkta 69
Veda 70
Ölüm Deneyimi 71
Mavi Ortanca 73
Yaz Yağmurundan Önce 74
Salonda 75
Son Akşam 76
Babamın Gençlik Portresi 77
1906 Yılından Özportre 78
Kral 79
Yeniden Diriliş 80
Bayraktar 81
Son Brederode Kontu Türk
Tutukluluğundan Kurtuluyor 82
Kurtizan 83
Orangerie Merdiveni 84
Mermer Araba 85
Buda 86
Roma Çeşmesi 87
Atlı Karınca 88
İspanyol Dansöz 90
Kule 91
Meydan 93
Quai du Rosaire 94
Béguinage 96

Meryem-Alayı 99
Ada 101
Kurtizan Mezarları 104
Orpheus, Eurydike, Hermes 107
Alkestis 112
Venüs'ün Doğuşu 117
Gül Kâsesi 121

YENİ ŞİİRLERİN DİĞER BÖLÜMÜ

Apollon'un Arkaik Torsosu 127
Girit Artemis'i 128
Leda 129
Yunuslar 130
Sirenler Adası 132
Antinous İçin Yas 134
Sevgilinin Ölümü 135
Jonathan'a Ağıt 136
Elia'nın Tesellisi 138
Saul Peygamberler Arasında 140
Samuel Saul'un Karşısına Çıkıyor 142
Bir Peygamber 144
Yeremia 145
Bir Sibil 146
Absalom'un Düşüşü 147
Esther 149

Cüzamlı Kral 151
Üç Canlı Ve Üç Ölü Söylencesi 152
Münster Kralı 153
Ölüler Dansı 154
Kıyamet Günü 156
İğva 157
Simyacı 159
Mukaddes Emanetler Mahfazası 160
Altın 162
Sütun Azizi 163
Mısırlı Meryem 165
Çarmıha Germe 166
Yeniden Dirilen 168
Magnificat 169
Âdem 170
Havva 171
Deliler Bahçede 172
Deliler 174
Bir Azizin Yaşamından 175
Dilenciler 176
Yabancı Aile 177
Ölü Yıkama 178
Eskilerden Biri 180
Kör 181
Bir Solgun 182

Kuddas 183
Yangın Yeri 184
Küme 185
Yılan Oynatma 186
Kara Kedi 188
Paskalya Arifesi 189
Balkon 191
Göçmen Gemisi 193
Manzara 194
Roma Kırsalı 195
Deniz Şarkısı 196
Gece Yolculuğu 197
Papağanlı Park 199
Parklar 200
Tasvir 207
Venedik Sabahı 209
Venedik'te Songüz 210
San Marco 211
Bir Doca 212
Lavta 213
Maceracı 214
Şahincilik 218
Corrida 220
Don Juan'ın Çocukluğu 222
Don Juan'ın Seçimi 223

Sankt Georg 224
Balkondaki Bayan 226
Kestaneli Bulvarda Buluşma 227
Kızkardeşler 228
Piyanoda Alıştırma 229
Seven Kadın 230
Gül İçi 232
Seksenli Yıllardan Hanım Sureti 233
Ayna Karşısındaki Hanım 235
Yaşlı Kadın 236
Döşek 237
Yabancı 238
Geliş Yolu 240
Güneş Saati 241
Haşhaş 242
Flamingolar 243
Fars Günçiçeği 244
Ninni 245
Pavyon 246
Kaçırma 248
Pembe Ortanca 249
Arma 250
Bekâr Oğlan 251
Yalnız Adam 253
Okuyucu 254

Elma Bahçesi 255
Muhammed'in Beratı 256
Dağ 257
Top 258
Çocuk 259
Köpek 260
Böcektaşı 261
Buda'ya Ululama 262

Yeni Şiirler, şairin seçtiği bu addan da anlaşılacağı üzere, Rilke'nin şiir serüveninde, *Orpheus'a Soneler* ve *Duino Ağıtları* ile sürecek olan yeni, modern bir şiir tasarımını gerçekleştiriyor. Buradaki şiirler, şairin iç ve dış dünya sorunsallarına şiirsel yanıtının çeşitlemelerini sunuyor.

Öznel algılayış ve bakış, yerini cisimlerin ya da şeylerin, nesnelerin dünyasına bırakıyor, şiir nesnelleşirken, aynı zamanda nesneleşiyor. Bu yüzden, Rilke araştırmasında *Ding-Gedicht (şey-şiir)* kavramı özellikle bu kitaptaki şiirler için kullanılıyor. Ama bu sürecin, izleyen yılların şiirlerinde de sürdüğü saptanıyor.

Biz oynuyoruz hâlâ. Korkarak zor öğrendiğimizi
söyleye söyleye ve zaman zaman tavır
takınmayı bırakarak; ama senin bizden uzaklaşan,
oyunumuzdan kopan varlığın takılır

arada bir hislerimize, tıpkı o gerçekle
ilgili bir bilgi gibi üzerimize çökerek,
böyle bir süre için kendimizden geçerek
hayatı oynarız, hiç alkış düşünmeden.

ISBN 975-406-899-2
9789754068993